

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
LEGE

privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV

În temeiul art. 5 alin. (1) lit. e), alin. (3) și art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 488/1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică, Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

Act de expropriere – hotărârea Guvernului prin care se instituie Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor și care identifică proprietarii/deținătorii bunurilor imobile și bunurile imobile supuse exproprierii;

Planul de acțiuni social și de mediu – Planul de acțiuni social și de mediu” – documentul care stabilește măsurile de prevenire, atenuare, reducere, compensare și monitorizare a impacturilor sociale și de mediu identificate în cadrul evaluării impactului asupra mediului și social, precum și măsurile de îmbunătățire socială și de mediu ce urmează a fi implementate pe parcursul etapelor de proiectare, construcție și operare a proiectului.

Planul de achiziții și de compensare a terenurilor – plan de acțiuni pentru atenuarea efectelor negative ale procesului de expropriere, acoperind toate pierderile directe economice, sociale și de mediu, rezultate din ocuparea terenurilor și restricționarea accesului la acestea, împreună cu măsurile compensatorii și reparatorii ulterioare, astfel cum este stabilit în Planul de acțiuni social și de mediu;

Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor – comisia menționată în art.11 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

Art. 2. – Se declară de utilitate publică de interes național lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV.

Art. 3. – Obiecte ale exproprierii, identificate conform studiului de fezabilitate, necesare pentru lucrările de construcție menționate la art. 2, sunt:

a) bunurile imobile proprietate privată și proprietate a unităților administrativ-teritoriale, afectate de proiect și situate în raza localităților: mun.

Strășeni, com. Pânășești, s. Tătărești, s. Căpriană, com. Gălești, or. Bucovăț, s. Vorniceni, com. Lozova, com. Micleușeni, s. Dolna, com. Ghelăuza (r. Strășeni); s. Vărzăreștii Noi (r. Călărași); s. Bursuc, s. Iurceni, com. Cristești, s. Bolțun (r. Nisporeni); s. Boghicieni, s. Bujor, com. Cotul Morii, com. Ivanovca, s. Obileni, com. Onești, com. Pașcani, s. Pervomaiscoe, com. Secăreni (r. Hâncești);

b) dreptul de folosință sau alte drepturi reale asupra bunurilor imobile indicate la lit. a) din prezentul articol ce urmează a fi utilizate pe perioada lucrărilor de construcție menționate la art. 2.

Art. 4. – Exproprierea bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) se efectuează în privința bunuri imobile care vor fi afectate permanent de lucrările necesare pentru construcția LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, iar exproprierea dreptului de folosință sau a altor drepturi reale prevăzute la art. 3 lit. b) se efectuează temporar, pe durata executării lucrărilor de construcție.

Art. 5. – Guvernul va întreprinde și va asigura, prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii”, realizarea măsurilor necesare pentru exproprierea bunurilor imobile proprietate publică și/sau privată, utilizate în lucrările de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, precum și pentru exproprierea dreptului de folosință asupra acestora sau a altor drepturi reale asupra bunurilor imobile, necesare pentru lucrările de construcție de utilitate publică de interes național, identificate potrivit documentației de proiect aprobate conform prevederilor legislației în vigoare..

Instituția Publică „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii” va acorda suportul necesar instituțiilor abilitate în scopul transmiterii și înregistrării drepturilor asupra bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică din extravilanul și/sau intravilanul următoarelor localități: mun. Strășeni, com. Pânășești, s. Tătărești, s. Căpriană, com. Gălești, or. Bucovăț, s. Vorniceni, com. Lozova, com. Micleușeni, s. Dolna, com. Ghelăuza (r. Strășeni); s. Vărzăreștii Noi (r. Călărași); s. Bursuc, s. Iurceni, com. Cristești, s. Bolțun (r. Nisporeni); s. Boghicieni, s. Bujor, com. Cotul Morii, com. Ivanovca, s. Obileni, com. Onești, com. Pașcani, s. Pervomaiscoe, com. Secăreni (r. Hâncești);

Art. 6. – Prin derogare de la art. 140 alin. (2) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, procedura de expropriere prevăzută de prezenta lege se va iniția fără îndeplinirea prealabilă a condițiilor specificate la art. 140 alin. (2) din legea menționată.

Art. 7. – Prin derogare de la prevederile art. 156 alin. (5) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023, în procesul executării lucrărilor de construcție prevăzute la art. 2, autorizația de construire se va emite fără acordul scris al proprietarului și acordul autentificat notarial al coproprietarilor bunului imobil, cu informarea prealabilă în scris a acestora, precum și fără certificatul preliminar de performanță energetică – în cazul prevăzut de Legea nr.282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, cu condiția ca lucrările de construcție în zonele cu patrimoniu arheologic să fie efectuate doar după realizarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică, în urma căreia certificatul de descărcare de sarcină arheologică va fi eliberat în termen de 2 zile lucrătoare.

Art. 8. – Prin derogare de la prevederile art. 105 alin. (2) lit. b) și art. 107 alin. (9) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023, certificatul de urbanism pentru proiectare pentru lucrările declarate de utilitate publică de interes național menționate se emite de către instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicilor în domeniile de competență ale acestuia fără anexarea acordul scris al proprietarului.

Art. 9. – Prin derogare de la prevederile art. 9 alin. (1) din Legea drumurilor nr. 509/1995, autorizația de amplasare a obiectivului în zona drumului public și/sau în zonele de protecție ale acestuia se emite de către administratorul drumului la solicitarea instituției publice din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicii în domeniile de competență ale acestuia.

Art. 10. – Prin derogare de la prevederile actelor normative privind proprietatea publică, ale Codului civil, precum și ale Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, cu excepția art. 11, 12, 12¹ 14 și 15 din această lege, pentru lucrările de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV se instituie o procedură specială de expropriere, conform anexei la prezenta lege.

Art. 11. – Lucrările de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, vor preceda etapizat și, după caz, concomitent cu etapele procedurii speciale de expropriere, cu condiția respectării garanțiilor privind informarea titularilor de drepturi privind stabilirea și plata/consemnarea despăgubirilor, precum și a măsurilor, condițiilor și cerințelor de protecție a mediului prevăzute în acordul de mediu.

Art. 12. Prin derogare de la prevederile art. 77 alin. (2) din Codul Urbanismului și Construcțiilor nr. 434/2023 și art. 58, 59 și 61 din Codul funciar nr. 22/2024, retragerea din circuitul agricol sau din fondul forestier a terenurilor afectate de lucrările menționate la art. 3 are loc prin efectul prezentei legi și este:

a) definitivă, în cazul terenurilor afectate permanent de lucrările supraterane necesare pentru construcția și modernizarea obiectivelor menționate la art. 4, cu trecerea terenurilor respective în categoria de terenuri destinate transporturilor, rețelelor de comunicații electronice și exploatării miniere, cu schimbarea modului de folosință în terenurile destinate rețelelor electrice;

b) temporară, în cazul terenurilor afectate pe durata de execuție a lucrărilor supraterane necesare pentru construcția și modernizarea obiectivelor menționate la art. 3.

Art. 13. – Prin derogare de la prevederile art. 3, art. 15 alin. (2) și (5) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, inițierea formării bunului imobil se efectuează de către Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” fără acordul scris al titularilor cu ale căror drepturi este grevat bunul imobil cu înștiințarea obligatorie a acestora în privința exproprierii. După publicarea actului de expropriere, bunurile imobile indicate la art. 3 lit. a) care vor fi afectate permanent de lucrările de construcție pe întreaga durată de exploatare a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, se transmit în administrarea Agenției Proprietății Publice. În baza actului de expropriere și a dosarelor cadastrale perfectate în modul stabilit de actele normative, la cererea executantului lucrărilor cadastrale, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va asigura, prin intermediul Instituției Publice Cadastrul Bunurilor Imobile, efectuarea înregistrării/modificării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile, din contul mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat.

Art. 14. – Guvernul, prin intermediul Agenției Geodezie Cartografie și Cadastru, va asigura executarea lucrărilor premergătoare proiectului de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului, corectare a erorilor comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor, de delimitare a terenurilor proprietate publică, în scopul identificării proprietarilor bunurilor imobile și titularilor de drepturi, precum și notarea interdicțiilor de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere, înregistrării dreptului de proprietate și/sau a altor drepturi prevăzute la art. 3. Finanțarea lucrărilor va fi realizată prin intermediul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, din mijloacele alocate de la bugetul de stat.

Art. 15. – Plata despăgubirilor pentru exproprierea bunurilor imobile, precum și a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale asupra bunurilor imobile se va efectua de către Guvern din mijloacele alocate de la bugetul de

stat, prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii”.

Art. 16. – Responsabil de efectuarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, evaluarea prejudiciilor și elaborarea/promovarea actelor privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile menționate la art. 3 este Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”. Finanțarea lucrărilor cadastrale și de organizare a teritoriului, evaluarea despăgubirilor și întocmirea informațiilor sistematizate vor fi realizate prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii” din alocațiile bugetare preconizate.

Art. 17. – Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” sau succesorul său în drepturi și obligații, în calitate de operator al sistemului de transport, beneficiază, cu titlu gratuit, în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, de drepturile de folosință și de alte drepturi, după cum urmează:

a) în cazul obiectelor exproprierii indicate la art. 3 lit. a), care vor fi afectate permanent de lucrări pe întreaga durată de exploatare a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV:

– al drepturilor de folosință și al altor drepturi necesare pentru construcția obiectivelor menționate la art. 2;

– al drepturilor necesare pentru realizarea lucrărilor de construcție respective și obținerea tuturor autorizațiilor aferente, precum și pentru exploatarea și întreținerea proiectului menționat;

b) în cazul obiectelor exproprierii prevăzute la art. 3 lit. b), care vor fi afectate temporar de lucrări pe întreaga durată de executare a lucrărilor de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV:

– al drepturilor necesare pentru construcția obiectivelor menționate la art. 2;

– al drepturilor necesare pentru realizarea lucrărilor de construcție respective și obținerea tuturor autorizațiilor aferente.

(2) Drepturile prevăzute la alin. (1) lit. a) se înscriu în Registrul bunurilor imobile în baza cererii Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” ori a succesorului său în drepturi și obligații, sau a Întreprinderii de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” ori a succesorului său în drepturi și obligații.

Art. 18. – Se recomandă autorităților administrației publice locale să întreprindă, la realizarea procedurii de expropriere, următoarele măsuri:

a) pregătirea și prezentarea, în limita competențelor funcționale, a informațiilor solicitate de instituțiile responsabile pentru desfășurarea procedurii de expropriere;

b) facilitarea organizării procesului de consultare a populației;

c) participarea la gestionarea mecanismului de soluționare a reclamațiilor;

Art. 19. – Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” sau succesorul său în drepturi și obligații, va asigura elaborarea și actualizarea Planului de achiziții și de compensare a terenurilor.

Art. 20. – Din data intrării în vigoare a prezentei legi, se interzice schimbarea domeniului sau a categoriei de destinație a terenurilor supuse exproprierii, precum și înstrăinarea bunurilor imobile (terenurilor) prevăzute pentru expropriere, indiferent de forma juridică a actului prin care s-ar realiza aceste operațiuni.

Art. 21 – În sensul prezentei legi, se consideră nule avizele, acordurile, permisele sau autorizațiile eliberate unor terțe persoane pentru bunurile imobile expropriate.

Art. 22. – Actele normative și reglementările tehnice se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei legi, care instituie norme juridice speciale.

Art. 23. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Art. 24. – Controlul asupra executării prezentei legi se pune în sarcina Guvernului.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Igor GROSU

**Procedura specială de expropriere aplicabilă
construcției liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei
electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV**

1. După declararea utilității publice a lucrărilor menționate la art. 2 și prezentarea documentației tehnice de proiect coordonate de Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” sau succesorul său în drepturi și obligații către Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” sau succesorul său în drepturi și obligații, aceasta în termen de 60 de zile va executa lucrări de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului, precum și lucrări de corectarea erorilor identificate, comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor, în localitățile afectate de construcția LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș și de modernizare a stației electrice Strășeni 330 kV.

2. După realizarea prevederilor pct. 1 și prezentarea documentației de proiect aprobate, Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, în termen de 45 de zile, va identifica proprietarii bunurilor imobile indicate la art. 3. Concomitent cu aceasta, Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile” va asigura, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale, în conformitate cu documentația de proiect aprobată, notarea interdicției de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere în Registrul bunurilor imobile, exceptând transmiterea respectivelor bunuri în proprietatea sau în folosința statului.

3. Transferul de la expropriat la expropriator a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și, după caz, a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor se realizează etapizat, după cum urmează:

a) prin derogare de la art. 432 și 433 din Codul civil nr. 1107/2002, la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a actului de expropriere de către expropriator, prin efectul prezentei legi, se instituie temeiul juridic pentru înregistrarea provizorie a dreptului de proprietate publică, a dreptului de folosință sau, după caz, a altor drepturi reale ale statului asupra bunurilor, prevăzute la art. 4. Dreptul real corespunzător supus înregistrării provizorii este afectat de condiția suspensivă privind plata despăgubirilor către expropriat. Autoritățile competente, vor efectua înregistrările provizorii privind dobândirea drepturilor reale asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 3 lit. a) în Registrul bunurilor imobile în baza cererii Instituției Publice „Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul

energeticii”. Actul de expropriere este temei pentru efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile de către Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile”;

b) prin derogare de la art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice, la data realizării condiției suspensive privind plata despăgubirilor către expropriat și a consolidării dreptului real corespunzător al statului, prin efectul prezentei legi, bunurile indicate la art. 3, în privința cărora au fost înregistrate provizoriu drepturile reale în temeiul lit. a) din prezentul punct, se atribuie domeniului public al statului. Faptul realizării condiției suspensive se aduce la cunoștința Instituției Publice „Cadastrul Bunurilor Imobile”, de către Instituția Publică „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii”, printr-o confirmare scrisă ce atestă consemnarea/transferul despăgubirii într-un cont special trezorerial în conformitate cu Legea. Confirmarea constituie temei pentru radierea dreptului înregistrat provizoriu și pentru înregistrarea dreptului de proprietate publică a statului asupra bunurilor imobile expropriate.

4. Urmare a efectuării înregistrării provizorii a drepturilor reale ale statului, conform prevederilor pct. 3 lit. a), pot fi inițiate lucrările de construcție în privința cărora a fost declarată utilitatea publică de interes național, cu desfășurarea în continuare a procedurii de expropriere a bunurilor în privința cărora a fost înregistrat provizoriu dreptul statului. Deținătorii cu orice titlu ai bunurilor imobile în privința cărora a fost înregistrat provizoriu dreptul real al statului conform prevederilor pct. 3 lit. a) au obligația, după o prealabilă înștiințare, să permită accesul la bunurile date pentru efectuarea lucrărilor de construcție.

5. Actul de expropriere produce efecte și în situația în care proprietarii/deținătorii bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și, după caz, titularii dreptului de folosință prevăzut la art. 3 lit. b) nu prezintă un act care să le confirme dreptul asupra bunului expropriat, sunt cunoscuți sau nu sunt cunoscuți, dar se află peste hotarele țării, sau nu pot fi identificați din alte motive, precum și în cazul succesiunilor nedeschise ori al succesorilor necunoscuți sau cu care nu se ajunge la un acord privind valoarea despăgubirii.

6. Data efectuării înregistrării în Registrul bunurilor imobile a transferului de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și după caz, al dreptului de folosință sau al altor drepturi reale, nu afectează momentul intrării în vigoare a respectivului transfer.

7. După identificarea și instituirea interdicției de înstrăinare a bunurilor imobile necesare pentru expropriere, în termen de cel mult 90 de zile, expropriatorul va aproba actul de expropriere, care va cuprinde în anexă lista bunurilor imobile

supuse exproprierii, elaborată în baza proiectului tehnic final, cu numerele cadastrale și suprafețele bunurilor imobile expropriate, precum și categoria de destinație și modurile de folosință ale bunurilor imobile, în conformitate cu prevederile legale aplicabile.

8. Concomitent cu aprobarea actului de expropriere, Guvernul, prin intermediul Întreprinderii de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, va efectua evaluarea bunurilor imobile indicate la art. 3.

9. Expropriatorul va stabili quantumul despăgubirii cuvenite proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și/sau, după caz, titularilor dreptului de folosință sau ai altor drepturi reale, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor imobile.

10. Despăgubirile datorate proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și/sau titularilor de drepturi, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor imobile se stabilesc în baza rapoartelor de evaluare elaborate de către evaluatori, titulari ai certificatelor de calificare, eliberate în modul stabilit de legislație, în condițiile prezentei legi și cu respectarea criteriilor prevăzute de legislație, inclusiv:

a) suprafața bunurilor imobile expropriate, modul de folosință, calitatea (gradul de bonitate) bunurilor imobile expropriate, precum și a plantațiilor/culturilor afectate/distruse;

b) suprafața bunurilor imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosință;

c) valorile rezultatelor existente, respectiv estimate, ale bunurilor imobile expropriate permanent sau ale bunurilor imobile în privința cărora a fost expropriat dreptul de folosință, precum și valorile estimate ale amenajărilor și/sau ale facilităților afectate de expropriere;

d) restrângerea activităților pe terenurile afectate datorate exproprierii;

e) perioada de expropriere a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor imobile.

11. Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” sau succesorul său în drepturi și obligații, pentru efectuarea lucrărilor de prospecțiuni geologice, va încheia acorduri cu proprietarii/deținătorii bunurilor imobile sau deținătorii dreptului de folosință sau altor drepturi reale asupra bunurilor imobile privind accesul în teren. Concomitent, Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” va efectua evaluarea prejudiciului cauzat de lucrările de prospecțiuni geologice, în conformitate cu legislația în vigoare, în temeiul unui contract încheiat în acest sens între Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” sau succesorul său în drepturi și obligații și Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” sau succesorul său în drepturi și obligații. Plata prejudiciului cauzat de lucrările de prospecțiuni geologice va fi

asigurată de către IP „Unitatea Consolidată Pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în Domeniul Energeticii” din alocațiile bugetare preconizate.

12. În termen de 20 de zile după publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a actului de expropriere, însoțit de lista bunurilor imobile supuse exproprierii, se va aduce la cunoștință publică prin afișarea, la sediile autorităților administrației publice locale, și se va publica, pe paginile web oficiale ale acestora.

13. După aducerea la cunoștință publică a actului de expropriere prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, afișare la sediul autorităților administrației publice locale în a căror teritoriu administrat se află bunul imobil și prin publicare pe paginile web oficiale ale acestora, expropriatorul, în termen de 90 de zile, va înainta propunerea de expropriere.

14. Propunerea de expropriere va conține notificarea adresată persoanei fizice și/sau juridice titulară de drepturi reale asupra obiectului exproprierii, cuantumul despăgubirii și cererea-model privind plata despăgubirii.

15. După propunerea de expropriere, proprietarii și titularii dreptului de folosință sau de alte drepturi reale asupra obiectelor supuse exproprierii, menționate la art. 3, au obligația să ia măsurile de conservare a acestora. Din momentul primirii propunerii de expropriere, expropriatul, în decurs de 45 de zile, este în drept să-și dea sau nu consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă, și anume:

a) în cazul în care proprietarii și titularii de alte drepturi reale asupra bunurilor imobile expropriate sunt de acord cu cuantumul despăgubirii din propunerea de expropriere, aceștia vor depune cererea cu privire la plata despăgubirii pentru bunurile imobile expropriate, însoțită de copiile certificate ale actelor confirmative ale dreptului de proprietate/ale altor drepturi reale asupra bunului imobil și copia actului de identitate a expropriatului și după caz, a reprezentantului legal al expropriatului;

b) în cazul titularilor de drepturi afectați care nu au recepționat propunerea de expropriere din anumite motive sau nu sunt cunoscuți, sunt cunoscuți, dar se află în afara hotarelor țării, al celor decedați, precum și în cazul succesiunilor nedeschise ori al succesorilor necunoscuți, termenul de 45 de zile curge din momentul expirării termenului prevăzut la pct. 12;

c) în cazul în care titularii drepturilor reale au recepționat propunerile de expropriere, dar nu au depus în termenul stabilit cererea și/sau actele confirmative menționate la lit. a) din prezentul punct, expropriatorul va consemna despăgubirea într-un cont special trezorerial timp de 3 ani.

După consemnarea despăgubirii de către expropriator într-un cont special trezorerial, măsura suspensivă privind realizarea plății despăgubirii va fi considerată realizată.

16. În termen de 45 de zile din data primirii propunerii de expropriere, expropriatul are obligația să notifice în scris expropriatorul cu privire la drepturile terților asupra obiectului exproprierii. Neexecutarea acestei obligații pune în sarcina expropriatului plata despăgubirilor persoanelor terțe.

17. În cazul în care proprietarul bunurilor imobile expropriate este decedat sau titularul drepturilor expropriate este decedat, despăgubirea se va achita persoanelor care își vor dovedi calitatea de moștenitor prin acte corespunzătoare.

18. Plata despăgubirilor pentru bunurile imobile expropriate și pentru drepturile expropriate se va face în baza cererii titularului și a propunerii de expropriere prin compensație bănească. Quantumul despăgubirilor va fi transmis titularilor de drepturi într-un cont special trezorerial, în monedă națională, în termen de 60 de zile de la momentul depunerii cererii cu privire la plata despăgubirilor. Termenul de prescripție pentru solicitarea despăgubirilor este de 3 ani din momentul recepționării propunerii de expropriere sau din momentul când expropriatul a aflat sau trebuia să afle despre nașterea dreptului.

19. În cazul în care despăgubirile referitoare la același bun imobil/drept expropriat sunt solicitate în concurs sau în contradictoriu de mai multe persoane îndreptățite, despăgubirile urmează să fie împărțite în conformitate cu legislația aplicabilă.

20. Despăgubirea va fi eliberată numai titularilor drepturilor dovedite prin acte confirmative, inclusiv hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, sau prin certificatul de moștenitor eliberat în conformitate cu legislația aplicabilă.

21. În cazul unor eventuale litigii, plata despăgubirilor stabilite se amână până la prezentarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, fără să afecteze lucrările de construcție.

22. În cazul în care, pentru cauză de utilitate publică este necesară exproprierea unei părți din teren, fapt ce va duce la deprecierea considerabilă a bunului, precum și la imposibilitatea de a-l folosi în scopul în care era preconizat până la expropriere, poate fi dispusă exproprierea terenului în întregime sau cu o suprafață modificată față de proiectul tehnic, în lipsa obiecțiilor proprietarului terenului respectiv și/sau la solicitarea acestuia, în baza unei justificări tehnico-economice și eficiență a procedurii de expropriere, după coordonarea cu implementatorul

proiectului și părțile implicate în procesul de expropriere, în condițiile legii. Decizia în acest sens se consemnează într-un proces-verbal.

23. Exproprierea bunurilor imobile din fondul forestier național sau a celor aflate în proprietatea publică a statului ori în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale se face cu titlu de despăgubire doar pentru terenurile proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, masa lemnoasă revenindu-i proprietarului respectiv.

24. Lucrările de exploatare a masei lemnoase se vor efectua în conformitate cu prevederile art. 26 din Legea regnului vegetal nr. 239-XVI/2007, după cum urmează:

a) pe terenurile din fondul forestier gestionat de Agenția „Moldsilva”, cu titlu gratuit, de către entitățile subordonate Agenției;

b) pe terenurile din proprietatea publică a unităților administrativ – teritoriale și terenurile proprietate privată a persoanelor afectate, de către executorul lucrărilor de construcție în baza autorizației pentru tăierea vegetației forestiere obținute la cererea Întreprinderii de Stat „Moldelectrica” sau succesorului său în drepturi și obligații.

Responsabilitatea privind defrișarea cioatelor în procesul de efectuare a lucrărilor de exploatare a masei lemnoase îi revine executorului lucrărilor de construcție specificate la art. 2.

25. Tăierea plantațiilor perene și defrișarea cioturilor după tăiere de pe suprafețele expropriate le revine executorului de lucrări de construcție. Masa lemnoasă le revine titularilor de drepturi afectați.

26. În cazul în care titularii de drepturi asupra obiectelor supuse exproprierii nu sunt de acord cu despăgubirea propusă de expropriator, aceștia au dreptul să depună către Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor contestații împotriva propunerii de expropriere, prin care să înainteze propriile exigențe cu privire la cuantumul despăgubirii, însoțite de documente justificative.

27. Contestațiile vor fi soluționate în termen de 60 de zile de către Comisia pentru soluționarea întâmpinărilor. Decizia comisiei se comunică părților în termen de 15 zile de la adoptare și servește drept temei pentru determinarea cuantumului despăgubirii, care nu poate fi mai mic decât cel stabilit în propunerea de expropriere.

28. Întâmpinările împotriva propunerilor de expropriere se soluționează în conformitate cu prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

29. În cazul în care expropriatul nu este de acord cu cuantumul despăgubirii stabilite în decizia Comisiei pentru soluționarea întâmpinărilor, acesta poate contesta decizia în instanța judecătorească competentă în termen de 2 ani, care curge de la data la care i-a fost comunicată respectiva decizie de stabilire a cuantumului despăgubirii, fără a putea contesta drepturile reale obținute de stat și înregistrate provizoriu, dreptul de proprietate și/sau alte drepturi prevăzute la art. 3.

30. Cererea de chemare în judecată cu privire la stabilirea cuantumului despăgubirii se soluționează în conformitate cu prevederile art. 15 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni - Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni - Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV a fost elaborat de Ministerul Energiei.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege a fost elaborat în temeiul art. 5 alin. (1) lit. e) și alin. (3) și al art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999. Totodată, în temeiul art. 7 alin. (2) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, prin aprobarea Hotărârii de Guvern nr. 497/2025, a fost instituită <i>Comisia de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni - Gutinaș și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV (în continuare Comisia)</i>. Drept urmare, Ministerul Energiei cu suportul ÎS „Moldelectrica”, precum și a Unității Consolidate pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii a convocat la data de 21 august 2025 ședința de lucru a Comisiei de cercetare prealabile citate, care a fost desfășurată în conformitate cu Regulamentul privind modul de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice a obiectului exproprierii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 660/2006 (<i>materialele se anexează</i>). În rezultatul ședinței cu votul unanim al membrilor participanți la ședință s-a stabilit existența elementelor justificative pentru declararea de utilitate publică de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni - Gutinaș și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV. Procesul Verbal al ședinței Comisiei și documentele aferente fiind transmise Guvernului Republicii Moldova, în conformitate cu pct. 4 din Hotărârea de Guvern nr. 394/2024 menționată.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Elaborarea și promovarea prezentului proiect de lege este justificată de prioritatea strategică a proiectului Liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV Strășeni–Gutinaș, care este o componentă importantă a noii Strategii energetice a Republicii Moldova până în anul 2050, precum și a Planului Național Integrat pentru Energie și Climă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 86/2025. De menționat că, proiectul LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș reprezintă o investiție majoră în infrastructura de transport a energiei electrice și face parte din eforturile Guvernului Republicii Moldova de modernizare a rețelei de transport și de consolidare a interconexiunilor cu sistemele electroenergetice ale țărilor vecine. Totodată, acesta este inclus în Planul decenal de dezvoltare a rețelei electrice de transport (TYNDP) 2025–2034, elaborat de Î.S. „Moldelectrica”, document de planificare strategică ce stabilește direcțiile principale de dezvoltare a rețelei naționale de transport în conformitate cu cerințele de integrare în sistemul electroenergetic european (ENTSO-E¹). Linia electrică aeriană de 400 kV Strășeni–Gutinaș, cu o lungime estimată de circa 70 km pe teritoriul Republicii Moldova, are scopul de a asigura o interconexiune directă între stația electrică Strășeni și rețeaua de transport din România, prin stația Gutinaș. Traseul liniei a fost selectat în urma unei analize complexe tehnice, economice și de mediu, fiind orientat spre minimizarea impactului social și asupra mediului, conform principiilor de sustenabilitate și protecție a biodiversității. Totodată, proiectul include modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, pentru adaptarea acesteia la cerințele tehnologice și de interoperabilitate impuse de integrarea în rețeaua europeană. Prin realizarea acestei interconexiuni, Republica Moldova va obține o conectare directă și stabilă la sistemul electroenergetic continental al ENTSO-E¹, prin intermediul rețelei de transport din România. Acest pas constituie un element crucial al procesului de integrare în piața energetică

europăană, oferind avantaje semnificative în ceea ce privește diversificarea surselor de aprovizionare, reducerea riscurilor de întreruperi și diminuarea dependenței de rute unice sau zone geopolitice vulnerabile.

În contextul sincronizării sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și Ucrainei cu sistemul electroenergetic continental al ENTSO-E, se impune consolidarea capacităților de interconectare și optimizarea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică, în vederea menținerii stabilității de frecvență, echilibrării operative a sistemului și asigurării funcționării sigure în regim sincron. Astfel, extinderea infrastructurii de interconexiune cu sistemul ENTSO-E constituie o condiție tehnică esențială pentru creșterea rezilienței și a securității energetice a Republicii Moldova.

De menționat că, proiectul LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș este inclus în Foaia de parcurs pentru sectorul electroenergetic, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2015, și corespunde obiectivului nr. 2 din Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013, care prevede construirea de noi linii de interconexiune, consolidarea rețelei interne de transport și integrarea sistemului național în rețeaua continentală ENTSO-E.

Importanța proiectului este de asemenea reflectată în Planul Național Integrat privind Energia și Clima, precum și în documentele strategice în curs de elaborare de către Ministerul Energiei, inclusiv Strategia energetică până în 2030 cu viziune până în 2050.

Totodată, relevanța transfrontalieră a proiectului este reconfirmată prin Memorandumul de Înțelegere dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României, semnat la 11 decembrie 2023, privind realizarea proiectelor de interconectare în domeniile gazelor naturale și energiei electrice.

Componentele de bază ale Proiectului, includ:

- construcția unei linii electrice aeriene de transport a energiei electrice (LEA) de 400 kV cu o lungime de cca 70 km pe direcția Strășeni - Gutinaș;
- modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV.

Astfel, luând în considerare importanța lucrărilor ce urmează a fi executate și termenul de efectuare a lucrărilor de construcție a LEA menționate, Ministerul Energiei a elaborat prezentul proiect de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni - Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV.

Subsecvent, proiectul de lege este aliniat priorităților naționale în domeniul securității energetice și contribuie la implementarea Proiectului nr. 91 „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza III (LEA 400kV Strășeni-Gutinaș, extinderea stației Strășeni)”, inclus în Planul Național de Dezvoltare 2026-2028 (HG nr. 238/2025) și monitorizat prin SI project.gov.md (GP-17-ME–Linia electrică aeriană 400 kV Strășeni–Gutinaș (RO)) (HG nr. 474/2025).

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În conformitate cu art. 5 alin. (3) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, sunt considerate de utilitate publică de interes național lucrările care răspund obiectivelor și interesului întregii societăți sau ale majorității acesteia.

Declararea utilității publice de interes național urmează a fi realizată pentru lucrările de modernizare a stației electrice Strășeni 330 kV și construcția liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni–Gutinaș, care vor asigura diversificarea rutelor de import și export al energiei electrice, contribuind la sporirea securității în aprovizionarea cu energie electrică a consumatorilor finali din Republica Moldova.

Cu suportul CNTEE „Transelectrica” SA a fost identificat un traseu optim din punct de vedere tehnic și de mediu, cu o lungime estimată de aproximativ 70 km pe teritoriul Republicii Moldova. Linia urmează să traverseze teritoriul a 25 de localități din 4 raioane, după cum urmează:

- **Raionul Strășeni:** mun. Strășeni, com. Pănășești, s. Tătărești, s. Căpriană, com. Gălești, or. Bucovăț, s. Vorniceni, com. Lozova, com. Micleușeni, s. Dolna, com. Ghelăuza;
- **Raionul Călărași:** s. Vărzăreștii Noi;
- **Raionul Nisporeni:** s. Bursuc, s. Iurceni, com. Cristești, s. Bolțun;

- **Raionul Hâncești:** s. Boghicieni, s. Bujor, com. Cotul Morii, com. Ivanovca, s. Obileni, com. Onești, com. Pașcani, s. Pervomaiscoe, com. Secăreni.

Având în vedere că LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV fac parte din același proiect strategic de importanță națională, se propune ca lucrările menționate să fie declarate de utilitate publică de interes național, în conformitate cu prevederile Legii nr. 488/1999.

Totodată, se propune ca prezenta lege să intre în vigoare la data publicării în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, ținând cont de importanța lucrărilor și de termenul stabilit pentru finalizarea acestora, respectiv anul 2032.

Având în vedere termenul de realizare a lucrărilor și importanța proiectului de infrastructură, precum și recomandările privind accelerarea procesului de construcție a LEA, proiectul de lege propune derogări de la unele norme generale și speciale, menite să urgenteze procesele administrative aferente emiterii actelor permissive și clarificării responsabilităților entităților implicate în implementarea proiectului.

Astfel, prin proiectul de lege se prevede inițierea procedurii de expropriere prin derogare de la art. 140 alin. (2) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, care stipulează că exproprierea terenurilor poate avea loc doar în situația în care operatorii de sistem nu au reușit să obțină dreptul de folosință sau de servitute asupra terenului ori demonstrează că lucrările respective ar împiedica substanțial sau ar face imposibilă folosirea terenului de către proprietar. Proiectul prevede aplicarea unei proceduri speciale de expropriere, care va permite accelerarea proceselor administrative.

O altă derogare vizează prevederile art. 105 alin. (2) lit. b), art. 107 alin. (9) și art. 156 alin. (5) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, precum și dispozițiile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999. Scopul acestei derogări este neadmiterea tergiversării lucrărilor de construcție, care ar putea fi condiționate de emiterea certificatului de urbanism sau a certificatului de descărcare de sarcină arheologică. Totuși, se menționează expres că lucrările de construcție în zonele cu patrimoniu arheologic vor putea fi efectuate numai după realizarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică.

În ceea ce privește art. 58, 59 și 61 din Codul funciar nr. 22/2024, derogarea este necesară pentru atingerea obiectivelor strategice și de interes național. Retragera temporară a unor terenuri din circuitul agricol sau silvic pentru executarea lucrărilor, cu aprobarea autorităților administrației publice locale și a deținătorilor de terenuri, ar conduce la întâzieri semnificative în implementarea proiectului și în atingerea indicatorilor prevăzuți. În consecință, se propune ca retragera terenurilor din circuitul agricol și silvic să fie efectuată prin efectul legii privind declararea utilității publice și de interes național.

De asemenea, derogarea de la art. 9 alin. (1) din Legea drumurilor nr. 509/1995 este justificată prin experiența acumulată în cadrul proiectului LEA Vulcănești–Chișinău, fiind necesară pentru accelerarea procesului de emitere a autorizațiilor de amplasare a obiectivelor în zona drumurilor publice.

Suplimentar, proiectul de lege prevede derogări de la art. 3, art. 15 alin. (2) și alin. (5) din Legea nr. 354/2004 privind formarea bunurilor imobile, astfel încât inițierea procesului de formare a bunurilor imobile să fie efectuată de către Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” (IPOT). Experiența IPOT, inclusiv capacitățile sale instituționale, s-a dovedit a fi una de succes în cadrul proiectelor similare, precum Proiectul de Dezvoltare a Sistemului Electroenergetic (construcția liniei electrice Vulcănești–Chișinău 400 kV – linia independenței energetice) și Gazoductul de transport a gazelor naturale Iași–Chișinău.

Prin desemnarea IPOT pentru inițierea formării bunurilor imobile pe întreg traseul LEA, se va asigura executarea unitară și eficientă a lucrărilor cadastrale, fără a afecta termenul general de realizare a proiectului. Această abordare reprezintă o soluție mai eficientă decât cea în care acțiunile ar fi întreprinse individual de către proprietarii terenurilor, conform prevederilor Legii nr. 354/2004. Toate lucrările urmează a fi executate în baza studiilor de fezabilitate, care demonstrează eficiența economică a proiectelor. Este de menționat că în cadrul studiului de prefazăbilitate au fost identificate o multitudine de beneficii privind construcția unei noi interconexiuni cu România și în special construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni–Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV.

Printre beneficiile acestui proiect putem enumera:

- stabilizarea și îmbunătățirea interconectării sistemelor electroenergetice de furnizare și transport a energiei electrice în Europa de Sud-Est și în regiunea Mării Negre;
- integrarea rețelei din Republica Moldova în piața Uniunii Europene (UE) prin conexiuni cu rețeaua europeană ENTSO-E;
- creșterea eficienței sectorului energetic național, în principal segmentul transportului și distribuției energiei electrice;
- îmbunătățirea stabilității și fiabilității sistemului electroenergetic local și regional;
- creșterea oportunităților pentru dezvoltarea de alte surse de energie, inclusiv din surse de energie regenerabilă.

Procedura specială propusă prin adoptarea legii va permite accelerarea proceselor administrative aferente exproprierii și implementării proiectului de interes național, prin instituirea unor termene reduse de examinare și aprobare, aplicarea unor mecanisme derogatorii de înregistrare și transfer al drepturilor reale după cum este sus-menționat, precum și prin reglementarea expresă a procedurilor necesare executării lucrărilor de exploatare a masei lemnoase și a defrișărilor indispensabile realizării proiectului.

Prin urmare, implementarea acestui proiect va permite în prim plan creșterea unui nivel sporit de securitate energetică a țării, îndeosebi pentru regiune de Nord-Vest (care este una mai vulnerabilă în acest sens), impulsionează dezvoltării sectoarelor economiei prin oferirea serviciilor de alimentare cu energie electrică în condiții de fiabilitate sporită pentru toată Republica, cu respectarea unor indicatori de calitate cu caracter ascendent.

Totodată, urmare a realizării proiectului investițional se va majora gradul de flexibilitate a sistemului electroenergetic, ceea ce va permite integrarea unor capacități suplimentare de generare a energiei din surse regenerabile cu regim de funcționare intermitent.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

A fost analizată opțiunea de a nu declara de utilitate publică de interes național lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni - Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330.

Motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare sunt cele aferente termenului de realizare stabilite prin actele de planificare naționale proiectului, care în cazul efectuării lucrărilor fără a fi declarate de utilitate publică de interes național, vor fi depășite considerabil, totodată obiectivul vine să acopere interesul economic general și să contribuie la bunăstarea economico-socială a populației întregii țări.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil. Proiectul de lege nu implică acțiuni de reformă structurală sau instituțională în sectorul public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

La data de 17 septembrie 2025, Prim-ministrul Republicii Moldova, domnul Dorin RECEAN, a anunțat oficial angajamentul Guvernului Statelor Unite ale Americii privind finanțarea construcției liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV Strășeni–Gutinaș, în valoare de 130 milioane dolari SUA.

Detaliile tehnice, structura costurilor, etapele de realizare și componentele acoperite din suma menționată urmează a fi detaliate, în cooperare cu partenerii din Statele Unite ale Americii și România, în cadrul procesului de negociere și semnare a Acordului de finanțare aferent implementării proiectului.

Suplimentar, în cadrul propunerilor de proiect pentru tranșa a III-a din Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară, în baza ajutorului financiar nerambursabil de 100 milioane euro, a fost propusă includerea finanțării studiului de fezabilitate pentru proiectul LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș.

Evaluarea terenurilor afectate de lucrările de construcție se va efectua conform prevederilor Legii nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare. Compensarea pierderilor cauzate de exproprierea terenurilor necesare pentru realizarea LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș și a stației electrice

Strășeni 330 kV se va efectua la prețul de piață, dar nu mai mic decât prețul normativ calculat în conformitate cu prețul de referință, stabilit în urma evaluărilor corespunzătoare și a negocierilor individuale cu proprietarii de terenuri. Quantumul final al despăgubirilor va fi determinat ulterior, pe parcursul implementării măsurilor necesare aplicării proiectului de lege. Ținând cont că terenurile vizate sunt preponderent agricole (culturi, vii, livezi, pășuni etc.), valoarea medie estimativă a despăgubirilor pentru terenurile afectate permanent este de circa 2 100 lei per ar, iar pentru terenurile afectate temporar, pe durata executării lucrărilor, circa 200 lei per ar/an. În etapa de implementare a proiectului de lege urmează a fi stabilită și procedura de evaluare a culturilor agricole, în vederea determinării cuantumului despăgubirilor aferente. Despăgubirile menționate vor fi acoperite din mijloacele alocate de la bugetul de stat. În ceea ce privește lucrările cadastrale și alte măsuri administrative conexe, prevăzute de proiectul de lege, cheltuielile aferente urmează a fi acoperite din contul mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat entităților responsabile de realizarea lucrărilor respective.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Impactul asupra sectorului privat se manifestă prin exproprierile necesare pe traseul liniei electrice, afectând în special întreprinderile din zonele rurale, care ar putea fi afectate de eventualele restricții în utilizarea terenurilor temporar sau permanent. Totodată, implementarea proiectului oferă oportunități economice pentru companiile din domeniul energetic în special producătorilor de energiei electrice din surse regenerabile din regiune, contribuind astfel la creșterea activității în sector prin creșterea posibilităților de export a energiei generate. Pe termen lung, îmbunătățirea infrastructurii energetice poate reduce costurile pentru afaceri, sporind previzibilitatea, competitivitatea și atragerea de investiții.
4.4. Impactul social
Impactul social al lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni - Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, va fi examinat și expus prin Studiul privind impactul asupra mediului și impactul social. Totodată, după cum este și practica internațională/Europeană la care noi ne aliniem perfect, se va ține cont și se va ține de a avea cel mai mic impact atât social cât și de mediu. De menționat că, proiectul de interconectare a sistemelor electroenergetice ale Republicii Moldova și României, va contribui la consolidarea sistemului energetic european, extinderea pieței de energie europene, cât și la realizarea următoarelor obiective specifice ce se referă la crearea premiselor necesare pentru dezvoltarea capacităților de generare din surse de energie regenerabilă prin dezvoltarea infrastructurii energetice necesare integrării energiei regenerabile în sistemele energetice naționale, extinderea pieței energiei electrice la nivelul Uniunii Europene (UE) și reducerea congestiilor în infrastructura energetică, printr-o flexibilitate și o sustenabilitate mai ridicată a celor două sisteme electroenergetice, cât și creșterea siguranței alimentării cu energie electrică prin creșterea interoperabilității sistemelor electroenergetice.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Construcția liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV Strășeni–Gutinaș constituie un proiect de infrastructură energetică de importanță strategică pentru Republica Moldova, orientat spre consolidarea securității energetice și integrarea sistemului electroenergetic național în piața energetică europeană. Implementarea proiectului implică inevitabil un impact asupra mediului, care urmează a fi evaluat și gestionat corespunzător, în conformitate cu prevederile legislației naționale în domeniul protecției mediului și evaluării impactului asupra mediului. Astfel, în temeiul Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, cu modificările ulterioare, al Legii nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, precum și al Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea

Guvernului nr. 549/2018, beneficiarul proiectului va asigura elaborarea unui studiu detaliat de evaluare a impactului asupra mediului, precum și obținerea Acordului de Mediu, în conformitate cu prevederile legale. Acest studiu va identifica efectele potențiale ale lucrărilor asupra factorilor de mediu, va propune măsuri de prevenire, reducere și compensare a impactului, precum și acțiuni de monitorizare a acestuia pe întreaga durată de implementare a proiectului. La etapa de planificare a traseului liniei electrice, se va urmări evitarea zonelor cu valoare ecologică ridicată, a ariilor naturale protejate și a terenurilor cu regim special de protecție. Prin respectarea acestor cerințe, se va asigura implementarea proiectului în conformitate cu principiile dezvoltării durabile, cu un impact minim asupra mediului și comunităților locale, contribuind totodată la creșterea rezilienței și eficienței sistemului electroenergetic național.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil. Proiectul nu presupune transpunerea actelor juridice ale UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat anunțul referitor la inițierea elaborării deciziei (link). Suplimentar, o dată cu transmiterea de către Cancelaria de Stat spre avizare/expertizare, proiectul hotărârii Guvernului și nota de fundamentare la aceasta vor fi publicate spre consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Energiei și pe portalul consultativ www.particip.gov.md. Astfel, propunerile și obiecțiile aferente proiectului vor fi luate în calcul, în procesul de definitivare al acestuia.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul de lege va fi remis Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție, conform prevederilor art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Proiectul de lege va fi remis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, conform prevederilor art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni - Gutinaș și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, nu necesită modificarea, abrogare sau emiterea unor acte normative pentru încorporare a actului în cadrul normativ existent.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Proiectul de lege urmează a fi prezentat Parlamentului spre examinare.

Secretar general
al ministerului

/semnat electronic/

Andrei GRÎȚCO

AGENȚIA SERVICII PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, mun. Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, nr. 42

42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chisinau

tel.: +373 22 50 46 54, fax: +373 22 21 22 59, e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

Nr. 01/4395 din 13.05.2026

La nr. 05-1122 din 04.05.2026

Ministerul Energiei

secretariat@energie.gov.md

marta.gutu@energie.gov.md

Agenția Servicii Publice a examinat solicitarea referitoare la avizarea proiectului de lege *privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV* și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiect.

Director

Mircea EȘANU

Digitally signed by Eșanu Mircea
Date: 2026.05.13 17:11:27 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

AGENȚIA PROPRIETĂȚII PUBLICE

Nr.05-04-3525 din 13.05.2026

Ministerul Energiei

secretariat@energie.gov.md

marta.gutu@energie.gov.md

Urmare demersului Ministerului Energiei nr. 05-1122 din 4 mai 2026, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de lege *privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV*, autor – Ministerul Energiei și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

Potrivit art. 13, 16, 17 din proiectul de lege, precum și pct. 1,2,8,11 din anexa la proiect, sunt puse în sarcina Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” unele atribuții aferente exproprierii bunurilor imobile proprietate publică și/sau privată, utilizate în lucrările de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, circumstanțe ce urmează a fi verificate în coraport cu atribuțiile entității respective.

În contextul dat și ținând cont că proiectul a fost expediat spre consultare inclusiv Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, solicităm să se țină cont de poziția acestuia la definitivarea proiectului.

Director general

Digitally signed by Cojuhari Roman

Date: 2026.05.13 19:23:45 EEST

Reason: MoldSign Signature

Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Roman COJUHARI

Executor: Paierle Mihaela, tel. 022-222-350

e-mail: mihaela.paierle@app.gov.md

Republica Moldova

**Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE**

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 06-01/3236 din 19.05.2026

La nr. 05-1122 din 04.05.2026

**Ministerul Energiei
al Republicii Moldova**

secretariat@energie.gov.md
marta.gutu@energie.gov.md

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a examinat *proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni–Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV*, remis spre avizare prealabilă prin demersul Ministerului Energiei nr. 05-1122 din 4 mai 2026.

Urmare a examinării proiectului și a notei de fundamentare, Agenția susține, în principiu, promovarea proiectului, având în vedere importanța strategică a acestuia pentru consolidarea securității energetice a Republicii Moldova, dezvoltarea infrastructurii electroenergetice naționale, diversificarea rutelor de import și export al energiei electrice, precum și consolidarea interconectării sistemului electroenergetic național cu sistemul electroenergetic continental european ENTSO-E. Totodată, proiectul contribuie la creșterea rezilienței sistemului electroenergetic și la integrarea progresivă a Republicii Moldova în piața energetică europeană.

Totodată, prin prisma competențelor ANRE în domeniul reglementării sectorului electroenergetic, al aprobării tarifelor reglementate și al monitorizării activității operatorului sistemului de transport, Agenția consideră oportună formularea următoarelor observații și propuneri de precizare.

1. Cu privire la regimul costurilor aferente procedurii de expropriere

Proiectul prevede că plata despăgubirilor pentru expropriere, precum și finanțarea lucrărilor cadastrale și a altor măsuri aferente procedurii de expropriere, se vor efectua din mijloace alocate de la bugetul de stat, prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii”.

În acest context, Agenția consideră oportună clarificarea expresă a regimului de finanțare a cheltuielilor aferente exproprierii, lucrărilor cadastrale și altor măsuri administrative conexe, în vederea delimitării acestora de costurile aferente activității reglementate a operatorului sistemului de transport, care se examinează în conformitate cu metodologia tarifară aprobată de ANRE și prevederile legislației sectoriale.

O asemenea precizare ar contribui la asigurarea unei aplicări uniforme și previzibile a cadrului normativ în materia reglementării tarifare.

2. Cu privire la executarea lucrărilor concomitent cu procedura de expropriere

Art. 11 din proiect prevede că lucrările de construcție a LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș și de modernizare a stației electrice Strășeni 330 kV vor preceda și/sau se vor desfășura concomitent cu procedura de expropriere. Având în vedere că Legea nr. 488/1999 definește exproprierea ca transfer realizat după o dreaptă și prealabilă despăgubire, această prevedere trebuie formulată cu maximă prudență.

Se propune reformularea art. 11 astfel încât să rezulte clar că începerea lucrărilor pe terenurile afectate poate avea loc numai cu respectarea garanțiilor minime privind notificarea proprietarilor/titularilor de drepturi, stabilirea despăgubirilor, consemnarea sau plata acestora, după caz, precum și cu respectarea condițiilor din acordul de mediu.

Formulare propusă:

„Lucrările de construcție a LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș și de modernizare a stației electrice Strășeni 330 kV se pot desfășura etapizat și, după caz, concomitent cu etapele procedurii speciale de expropriere, cu condiția respectării garanțiilor privind informarea titularilor de drepturi, stabilirea și plata/consemnarea despăgubirilor, precum și a măsurilor, condițiilor și cerințelor de protecție a mediului prevăzute în acordul de mediu.”

3. Cu privire la calitatea Î.S. „Moldelectrica” și drepturile transmise cu titlu gratuit

Art. 17 prevede că Î.S. „Moldelectrica” devine titular, cu titlu gratuit, al drepturilor necesare pentru construcția, exploatarea și întreținerea obiectivelor.

Agenția consideră necesară corelarea acestei prevederi cu art. 140 alin. (3) din Legea nr. 164/2025, care prevede că terenul trecut în proprietatea publică urmează a fi dat în folosință, cu titlu gratuit, operatorului de sistem pentru efectuarea lucrărilor necesare de construcție sau exploatare a rețelelor electrice.

Pentru evitarea interpretărilor neuniforme, se propune substituirea sintagmei „este titular cu titlu gratuit” cu o formulare mai exactă juridic:

„Î.S. «Moldelectrica», în calitate de operator al sistemului de transport, beneficiază, cu titlu gratuit, de drepturile de folosință, servitute și de alte drepturi reale strict necesare pentru proiectarea, autorizarea, construcția, exploatarea, întreținerea și modernizarea obiectivelor prevăzute la art. 2, în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.”

ANRE susține promovarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, cu luarea în considerare a observațiilor și propunerilor expuse mai sus, în special în partea ce ține de delimitarea clară a costurilor suportate din bugetul de stat față de costurile eligibile în tarifele reglementate, formularea proporțională a derogărilor de la Legea nr. 164/2025 și asigurarea garanțiilor legale aferente procedurii de expropriere.

Digitally signed by Taran Alexei
Date: 2026.05.19 11:20:58 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexei TARAN
Director general

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr.12-2731 din 19.05.2026

La nr. 05-1122 din 4 mai 2026

Ministerul Energiei

e-mail: secretariat@energie.gov.md;
marta.gutu@energie.gov.md

Ca urmare a examinării *proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV*, remis spre avizare prealabilă, în limitele competențelor funcționale, comunicăm următoarea propunere de îmbunătățire a calității textului acestuia.

La art.10 din proiect, autorul prevede aplicarea unei proceduri speciale de expropriere aplicabilă construcției liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, care va permite accelerarea proceselor administrative. În acest sens, considerăm necesar detalierea explicită a acestei proceduri speciale atât în proiect cât și în nota de fundamentare, ori, potrivit anexei la prezentul proiect se reflectă doar procedura de derogare de la actele normative prin care va fi impusă exproprierea.

Secretar general

Digitally signed by Țurcanu Angela
Date: 2026.05.19 15:29:36 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Angela ȚURCANU

Ex.: Aliona Cucerca tel. :022-250-659

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Nr.13-05/1637 din 19.05.2026

La nr. 05-1122 din 4 mai 2026 din 08.08.2025

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

e-mail: secretariat@energie.gov.md

Copie: marta.gutu@energie.gov.md

În contextul examinării în procedură de avizare prealabilă a proiectului de Lege *privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV*, Ministerul Mediului Vă comunică asupra următoarelor.

Urmare analizei de specialitate, proiectul nu poate fi susținut, ca urmare a neîndeplinirii condiției imperative de obținere a acordului de mediu. Acest act administrativ, emis de Agenția de Mediu, este obligatoriu și reprezintă permisiunea pentru realizarea activităților planificate prevăzute în anexele nr. 1 și nr. 2 la *Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului*, stabilind condițiile și măsurile de protecție ce trebuie respectate în cadrul aprobării de dezvoltare a activității planificate pe un anumit amplasament.

Specificăm că, o neconcordanță critică apare la Articolul 11 al proiectului de lege, unde se stipulează că lucrările de construcție se vor desfășura fiind respectate măsurile și cerințele expuse în acordul de mediu. Această prevedere creează o gravă confuzie juridică și o anticipare nejustificată, deoarece proiectul se află abia în procedură de avizare prealabilă, iar acordul de mediu – care este un act administrativ preliminar, obligatoriu și eliminatoriu conform *Legii nr. 86/2014* – nu a fost emis de către Agenția de Mediu. Introducerea unei norme legislative care presupune existența unui act juridic inexistent la momentul adoptării încalcă în mod direct principiul acțiunii preventive și al precauției.

Activitatea planificată privind construcția liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice cade sub incidența *Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului*. Aceasta se încadrează în prevederile Anexei nr. 1 la Legea menționată (Lista activităților planificate supuse în mod obligatoriu evaluării impactului asupra mediului), la

punctul 21: „Construirea liniilor electrice suspendate cu o tensiune de minimum 220 kV și o lungime de cel puțin 15 km”.

Astfel, parcurgerea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, face parte integrantă din procedura de emitere a aprobărilor de dezvoltare a proiectelor publice și private, înainte de începerea lucrărilor de proiectare, construcție și punerea în funcțiune a obiectivului.

Evaluarea impactului asupra mediului se realizează cu respectarea principiului acțiunii preventive, principiului precauției, principiului participativ, al transparenței și al accesibilității, potrivit art. 3 din *Legea nr. 86/2014*.

În scopul evaluării impactului negativ semnificativ al acestei activități planificate asupra mediului și întreprinderii măsurilor de precauție la etapa timpurie de planificare, parcurgerea etapelor procedurii de evaluare a impactului asupra mediului poate include și alte cerințele specifice de protecție a mediului (EIM în context transfrontalier) prevăzute în legislația națională, a Uniunii Europene, precum și cea internațională la care Republica Moldova este Parte (*Convenția Espoo*).

Mai mult, specificăm că în conformitate cu prevederile art. 73 alin. (1) din *Codul subsolului nr. 3/2009*, și art. 71 alin (1) din *Codul subsolului nr. 246/2024* (în vigoare din 29.05.2026) proiectarea și construirea localităților, a complexelor industriale, a bunurilor imobile, amplasarea altor obiecte fără avizul autorității competente în domeniul folosirii și protecției subsolului privind existența sau lipsa substanțelor minerale utile pe teritoriul preconizat pentru construcții se interzic.

Totodată, potrivit art. 73 alin. (2) din *Codul subsolului nr. 3/2009*, construirea pe suprafețele cu zăcăminte de substanțe minerale utile, precum și amplasarea în locurile aflării lor a construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile se permit în cazuri excepționale (construcția conductelor magistrale și a liniilor electrice de înaltă tensiune, căilor ferate și drumurilor auto de importanță națională, a obiectivelor industriale mari, extinderea construirii localităților în lipsa suprafețelor necesare), prin coordonare cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, cu condiția asigurării posibilității extragerii substanțelor minerale utile sau argumentării utilității economice a construirii.

Suplimentar, conform art. 71 alin (2) din *Codul subsolului nr. 246/2024* (în vigoare din 29.05.2026), construirea pe suprafețele cu zăcăminte de substanțe minerale utile, precum și amplasarea în locurile aflării lor a construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile se permit în cazuri excepționale (construcția conductelor magistrale și a rețelelor electrice de transport, a căilor ferate și a drumurilor auto de importanță națională, a obiectivelor

industriale mari, extinderea construirii localităților în lipsa suprafețelor necesare), prin hotărâre a Guvernului, cu trecerea la pierderi de la evidența de stat și de la evidența titularului autorizației de folosință a subsolului a rezervelor de substanțe minerale utile amplasate în limitele construcției proiectate.

În ordinea celor expuse, Ministerul Mediului notează că, înainte de promovarea actelor și măsurilor ce vizează proiectarea și realizarea unor asemenea obiective, traseul unor astfel de construcții urmează a fi coordonat cu Autoritatea competentă în domeniul folosirii și protecției subsolului, în conformitate cu prevederile art. 73 din *Codul subsolului nr. 3/2009*, cât și art. 71 *Codul subsolului nr. 246/2024*.

Prin urmare, Ministerul Mediului subliniază că respectarea imperativă a condițiilor invocate mai sus – respectiv parcurgerea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și coordonarea traseului rețelelor electrice cu autoritatea competentă în domeniul subsolului – constituie o etapă preliminară și obligatorie, fără de care proiectul de lege nu poate fi susținut.

Ministru

Digitally signed by Hajder Gheorghe
Date: 2026.05.22 15:58:34 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Gheorghe HAJDER

Nr. 03/1-497 din 20 mai, 2026

Ministerul Energiei

Urmare examinării demersului Ministerului Energiei nr. 05 – 1122 din 04 mai 2026 privind prezentarea avizului pe marginea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a LEA 400 kV Strășeni – Gutinași, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei (UCIPE) comunică următoarele.

La art. 1, textul noțiunilor „Plan de acțiuni social și de mediu”, „Plan de achiziție și compensare a terenurilor”, textul art. 19 din proiectul de lege urmează a fi ajustat în funcție de regulile și condițiile finanțatorului (care urmează a fi identificat), în ipoteza identificării acestuia.

Pe tot parcursul textului legii, propunem includerea sintagmei „sau succesorul său în drepturi și obligații” după textul „Î.S. Moldelectrica” și după textul „Î.S. Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”.

Director interimar

Digitally signed by Surugiu Ruslan
Date: 2026.05.19 17:22:35 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Ruslan SURUGIU

Ex. Marin Grosul
Email: marin.grosul@ucipe.gov.md

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 157 din 12 mai 2026

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md
marta.gutu@energie.gov.md

Opinie

la versiunea prealabilă a proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV

Congresul Autorităților Locale din Moldova a examinat adresarea Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr. 05-1122 din 04.05.2026, privind expunerea asupra versiunii prealabile a proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, și comunică următoarele.

1. În pct. 13 din Anexa la proiectul de lege (*După aducerea la cunoștința publică a actului de expropriere prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, afișare la sediul autorităților administrației publice locale în a căror rază se află bunul imobil și prin publicare pe paginile web oficiale ale acestora, expropriatorul, în termen de 90 de zile, va înainta propunerea de expropriere*):

cuvântul „rază” necesită a se substitui cu cuvintele „teritoriu administrat” (terminologia Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală).

2. În pct. 15 din Anexa la proiectul de lege (*După propunerea de expropriere, proprietarii și titularii dreptului de folosință sau de alte drepturi reale asupra obiectelor supuse exproprierii, menționate la art. 3, au obligația să ia măsurile de conservare a acestora. Din momentul primirii propunerii de expropriere, expropriatul, în decurs de 45 de zile, este în drept să-și dea sau nu consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă, și anume:*

*a) în cazul în care proprietarii și titularii de alte drepturi reale asupra bunurilor imobile expropriate sunt de acord cu cuantumul despăgubirii din propunerea de expropriere, aceștia vor depune cererea cu privire la plata despăgubirii pentru bunurile imobile expropriate, însoțită de copiile certificate ale actelor confirmative ale dreptului de proprietate/ale altor drepturi reale asupra **bunului imobil (terenului)** și copia actului de identitate a expropriatului și după caz, a reprezentantului legal al expropriatului*):

atragem atenția la redacția „bunului imobil (terenului)”, care nu cuprinde ipoteza exproprierii plantațiilor multianuale (vii, livezi), pe care legislația le apreciază, de

asemenea ca fiind bunuri imobile. Se propune ajustarea corespunzătoare a redacției criticate.

3. În pct. 15 din Nota de fundamentare (*Evaluarea terenurilor afectate de lucrările de construcție se va efectua conform prevederilor Legii nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului. Compensarea pierderilor cauzate de exproprierea terenurilor necesare pentru realizarea LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș și a stației electrice Strășeni 330 kV se va efectua la prețul de piață, dar nu mai mic decât prețul normativ, stabilit în urma evaluărilor corespunzătoare și a negocierilor individuale cu proprietarii de terenuri*):

3.1. Textul „1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului” necesită a se substitui cu textul cu următorul cuprins:

„989/2002 cu privire la activitatea de evaluare”, pe motiv că evaluarea valorilor de piață a bunurilor expropriate se efectuează conform Legii nr. 989/2002 (totodată, Legea nr. 1308/1997, cu mici excepții, a fost abrogată).

3.2. Cuvântul „normativ” necesită a se substitui cu cuvintele **„de referință”** (temei: art. 17¹ și art. 17² din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și dectatizarea proprietății publice, cu modificările și completările ulterioare).

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM

Ministerul Energiei

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a examinat *proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV* și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

Propunem modificarea articolului 13 al proiectului. Textul „*la cererea titularului de drept, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va asigura efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile*” urmează a fi substituit cu textul „*la cererea executantului lucrărilor cadastrale, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va asigura, prin intermediul Instituției Publice Cadastrul Bunurilor Imobile, efectuarea înregistrării/modificării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile*”. Această modificare derivă din practica de punere în aplicare a Legii nr. 120/2022 și Legii nr. 88/2025.

Precizăm că, Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, execută lucrările cadastrale, iar ulterior, această întreprindere de stat, depune cererea de înregistrare a drepturilor statului asupra terenurilor expropriate. Mai mult decât atât, este necesară modificarea datelor din registrul bunurilor imobile privind suprafața terenului rămas în proprietatea persoanei private de la care a fost expropriată o parte din teren, aceasta din urmă nefiind obligată să suporte cheltuielile pentru înregistrarea acestor modificări.

Director general

Ivan DANII

Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

nr. 12-1635 din 14.05.2026
la nr. 05-1122 din 04.05.2026

Ministerul Energiei

Cu referire la proiectul de Lege *privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV*, transmis spre avizare prealabilă, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

Secretar de stat

Oleg BIVOL

*Ex: Secția politici în administrarea proprietății publice,
tel. (022) 250-652*

Nr. 03/1-497 din 20 mai, 2026

Ministerul Energiei

Urmare examinării demersului Ministerului Energiei nr. 05 – 1122 din 04 mai 2026 privind prezentarea avizului pe marginea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a LEA 400 kV Strășeni – Gutinași, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei (UCIPE) comunică următoarele.

La art. 1, textul noțiunilor „Plan de acțiuni social și de mediu”, „Plan de achiziție și compensare a terenurilor”, textul art. 19 din proiectul de lege urmează a fi ajustat în funcție de regulile și condițiile finanțatorului (care urmează a fi identificat), în ipoteza identificării acestuia.

Pe tot parcursul textului legii, propunem includerea sintagmei „sau succesorul său în drepturi și obligații” după textul „Î.S. Moldelectrica” și după textul „Î.S. Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”.

Director interimar

Ruslan SURUGIU

Ex. Marin Grosul
Email: marin.grosul@ucipe.gov.md

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Nr.13-05/1637 din 19.05.2026

La nr. 05-1122 din 4 mai 2026 din 08.08.2025

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

e-mail: secretariat@energie.gov.md

Copie: marta.gutu@energie.gov.md

În contextul examinării în procedură de avizare prealabilă a proiectului de Lege *privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV*, Ministerul Mediului Vă comunică asupra următoarelor.

Urmare analizei de specialitate, proiectul nu poate fi susținut, ca urmare a neîndeplinirii condiției imperative de obținere a acordului de mediu. Acest act administrativ, emis de Agenția de Mediu, este obligatoriu și reprezintă permisiunea pentru realizarea activităților planificate prevăzute în anexele nr. 1 și nr. 2 la *Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului*, stabilind condițiile și măsurile de protecție ce trebuie respectate în cadrul aprobării de dezvoltare a activității planificate pe un anumit amplasament.

Specificăm că, o neconcordanță critică apare la Articolul 11 al proiectului de lege, unde se stipulează că lucrările de construcție se vor desfășura fiind respectate măsurile și cerințele expuse în acordul de mediu. Această prevedere creează o gravă confuzie juridică și o anticipare nejustificată, deoarece proiectul se află abia în procedură de avizare prealabilă, iar acordul de mediu – care este un act administrativ preliminar, obligatoriu și eliminatoriu conform *Legii nr. 86/2014* – nu a fost emis de către Agenția de Mediu. Introducerea unei norme legislative care presupune existența unui act juridic inexistent la momentul adoptării încalcă în mod direct principiul acțiunii preventive și al precauției.

Activitatea planificată privind construcția liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice cade sub incidența *Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului*. Aceasta se încadrează în prevederile Anexei nr. 1 la Legea menționată (Lista activităților planificate supuse în mod obligatoriu evaluării impactului asupra mediului), la

punctul 21: „Construirea liniilor electrice suspendate cu o tensiune de minimum 220 kV și o lungime de cel puțin 15 km”.

Astfel, parcurea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, face parte integrantă din procedura de emitere a aprobărilor de dezvoltare a proiectelor publice și private, înainte de începerea lucrărilor de proiectare, construcție și punerea în funcțiune a obiectivului.

Evaluarea impactului asupra mediului se realizează cu respectarea principiului acțiunii preventive, principiului precauției, principiului participativ, al transparenței și al accesibilității, potrivit art. 3 din *Legea nr. 86/2014*.

În scopul evaluării impactului negativ semnificativ al acestei activități planificate asupra mediului și întreprinderii măsurilor de precauție la etapa timpurie de planificare, parcurea etapelor procedurii de evaluare a impactului asupra mediului poate include și alte cerințele specifice de protecție a mediului (EIM în context transfrontalier) prevăzute în legislația națională, a Uniunii Europene, precum și cea internațională la care Republica Moldova este Parte (*Convenția Espoo*).

Mai mult, specificăm că în conformitate cu prevederile art. 73 alin. (1) din *Codul subsolului nr. 3/2009*, și art. 71 alin (1) din *Codul subsolului nr. 246/2024* (în vigoare din 29.05.2026) proiectarea și construirea localităților, a complexelor industriale, a bunurilor imobile, amplasarea altor obiecte fără avizul autorității competente în domeniul folosirii și protecției subsolului privind existența sau lipsa substanțelor minerale utile pe teritoriul preconizat pentru construcții se interzic.

Totodată, potrivit art. 73 alin. (2) din *Codul subsolului nr. 3/2009*, construirea pe suprafețele cu zăcămintele de substanțe minerale utile, precum și amplasarea în locurile aflării lor a construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile se permit în cazuri excepționale (construcția conductelor magistrale și a liniilor electrice de înaltă tensiune, căilor ferate și drumurilor auto de importanță națională, a obiectivelor industriale mari, extinderea construirii localităților în lipsa suprafețelor necesare), prin coordonare cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, cu condiția asigurării posibilității extragerii substanțelor minerale utile sau argumentării utilității economice a construirii.

Suplimentar, conform art. 71 alin (2) din *Codul subsolului nr. 246/2024* (în vigoare din 29.05.2026), construirea pe suprafețele cu zăcămintele de substanțe minerale utile, precum și amplasarea în locurile aflării lor a construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile se permit în cazuri excepționale (construcția conductelor magistrale și a rețelelor electrice de transport, a căilor ferate și a drumurilor auto de importanță națională, a obiectivelor

industriale mari, extinderea construirii localităților în lipsa suprafețelor necesare), prin hotărâre a Guvernului, cu trecerea la pierderi de la evidența de stat și de la evidența titularului autorizației de folosință a subsolului a rezervelor de substanțe minerale utile amplasate în limitele construcției proiectate.

În ordinea celor expuse, Ministerul Mediului notează că, înainte de promovarea actelor și măsurilor ce vizează proiectarea și realizarea unor asemenea obiective, traseul unor astfel de construcții urmează a fi coordonat cu Autoritatea competentă în domeniul folosirii și protecției subsolului, în conformitate cu prevederile art. 73 din *Codul subsolului nr. 3/2009*, cât și art. 71 *Codul subsolului nr. 246/2024*.

Prin urmare, Ministerul Mediului subliniază că respectarea imperativă a condițiilor invocate mai sus – respectiv parcurgerea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și coordonarea traseului rețelelor electrice cu autoritatea competentă în domeniul subsolului – constituie o etapă preliminară și obligatorie, fără de care proiectul de lege nu poate fi susținut.

Ministru

Gheorghe HAJDER

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, srt. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/527-976 din 04 iunie 2026

La nr.05-1122 din 04 mai 2026

Ministerul Energiei
email: secretariat@energie.gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 03 iunie 2026, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr.183/2012, proiectul de lege *privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV* în vederea emiterii unui aviz prealabil și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.

Proiectul la Art.13 și Art.16 propune prin derogare de la prevederile art.3, art.15 alin.(2) și (5) din Legea nr.354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, ca inițierea procedurii de formare a bunului imobil, evaluarea bunurilor imobile prevăzute de proiect, efectuarea lucrărilor cadastrale și evaluarea prejudiciilor se realizează de către ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, fără acordul scris al titularilor drepturilor care grevează bunul imobil, cu notificarea obligatorie a acestora privind exproprierea.

Astfel, prin desemnarea ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, în calitate de entitate responsabilă de inițiere a procedurii de formare a bunului imobil, se conferă un drept exclusiv unei întreprinderi fără a fi organizată o procedură competitivă de atribuire ce ar putea duce la avantajarea neîntemeiată a întreprinderii nominalizate în condițiile în care piețele vizate sunt piețe concurențiale.

Totodată, atribuirea directă și exclusivă a acestor activități ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” ar putea avea ca efect limitarea accesului pentru alte întreprinderi la aceste piețe, inclusiv prin închiderea acestor piețe pentru alte întreprinderi care activează sau ar putea activa pe piețele respective.

Prin urmare, considerăm oportun ca autorul proiectului să revizuiască normele Art.13 și art.16 din proiect prin care conferă un drept exclusiv ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” și să prevadă selectarea printr-o procedură competitivă, întreprinderea responsabilă de inițierea procedurii de formare a bunului imobil, efectuarea evaluării bunurilor imobile prevăzute de proiect, executarea lucrărilor cadastrale și evaluarea prejudiciilor, în vederea asigurării concurenței prin acordarea accesului nediscriminatoriu, transparent și necondiționat al tuturor întreprinderilor care activează pe piețele date.

Alina CEBOTARIOV

Președintă

AGENȚIA
PROPRIETĂȚII PUBLICE
A REPUBLICII MOLDOVA

ÎNȚEPRINDEREA de STAT
INSTITUTUL DE PROIECTĂRI pentru
ORGANIZAREA TERITORIULUI

АГЕНТСТВО
ПУБЛИЧНОЙ СОБСТВЕННОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
ГОСУДАРСТВЕННОЕ
ПРЕДПРИЯТИЕ
ПРОЕКТНЫЙ ИНСТИТУТ по
ЗЕМЛЕУСТРОЙСТВУ

2070, mun. Chișinău, str. Ialoveni 100 B

+373 22 72 36 27, fax: +373 22 28 45 01

info@ipot.md

www.ipot.md

Nr. 01-6-07/532 din 19.05.2026

La scrisoare nr. 05-1122 din 4 mai 2026

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

e-mail: secretariat@energie.gov.md

marta.gutu@energie.gov.md

Urmare examinării proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș și de modernizare a stației electrice Strășeni 330 kV, în limitele competențelor întreprinderii, Vă comunicăm următoarele propuneri de îmbunătățire a proiectului Legii:

1. În textul proiectului de lege, la art. 5 și la pct. 2 din anexă, se prevede că exproprierea se realizează în baza documentației de proiect aprobate de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”. Este necesară concretizarea etapei finale de realizare a proiectului tehnic: aprobarea de către Î.S. „Moldelectrica” ori expertizarea proiectului tehnic. Din experiența realizării proiectului LEA 400kV Vulcănești-Chișinău, identificarea proprietarilor și altor titulari de drepturi afectați în cadrul lucrărilor de construcție, precum și a parametrilor bunurilor expropriate (suprafața terenului, nr. copaci / nr. butași supuse defrișării, alte particularități), se realizează în baza documentației de proiect final (expertizat) pentru a evita multiple corectări în date cadastrale și cele de evaluare colectate în teren din cauza modificării proiectului tehnic.

Reieșind din cele expuse, la art. 5 propunem substituirea sintagmei «de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”» cu sintagma «conform prevederilor legislației în vigoare».

2. Reieșind din experiența realizării proiectului LEA 400kV Vulcănești-Chișinău propunem completarea prevederilor art. 14 reieșind din necesitatea stabilirii responsabilității privind finanțarea lucrărilor premergătoare proiectului. Astfel propunem o nouă redacție a art. 14:

«Art. 14. – Guvernul, prin intermediul Agenției Geodezie Cartografie și Cadastru, va asigura executarea lucrărilor premergătoare proiectului de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului, corectare a erorilor comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor, de delimitare a terenurilor proprietate publică inițiate anterior prin programe de stat, în scopul identificării proprietarilor bunurilor

imobile și titularilor de drepturi, precum și notarea interdicțiilor de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere, înregistrării dreptului de proprietate și/sau a altor drepturi prevăzute la art. 3. Finanțarea lucrărilor va fi realizată prin intermediul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, din mijloacele alocate de la bugetul de stat.»

3. Prevederile art. 20 și art. 21 nu pot fi realizate de autoritățile administrațiilor publice locale, instituțiile de stat și de notari care participă în procesul de înstrăinare a bunurilor, precum și de instituțiile care eliberează avizele, acordurile, permisele sau autorizațiile, în condițiile lipsei de transparență a datelor despre bunurile imobile care se supun exproprierii permanente sau temporare. Respectiv considerăm că restricțiile urmează să intre în vigoare din momentul notării interdicției de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere în Registrul bunurilor imobile. În acest sens propunem reformularea art. 20 și art. 21.

4. Cu privire la pct. 1 din anexa la proiectul Legii informăm că lucrările descrise în această normă au caracter pregătitor și pot fi realizate în baza documentației tehnice de proiect prealabile. Totodată, având în vedere specificul lucrărilor de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului, conținutul normei urmează a fi completat, după caz, prin includerea serviciilor cadastrale de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor. În acest sens, propunem următoare formulare:

„1. După declararea utilității publice a lucrărilor menționate la art. 2 și prezentarea documentației tehnice de proiect coordonate de Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” către Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, care în termen de 60 de zile va executa lucrări de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului, precum și lucrări de corectarea erorilor identificate, comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor; în localitățile afectate de construcția LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș și de modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV.”

5. Cu privire la pct. 2 din anexa la proiectul Legii. Pentru evitarea repetării față de pct. 1, în formularea propusă mai sus, se recomandă reformularea pct. 2 în scopul clarificării succesiunii acțiunilor și delimitării etapelor:

„2. După realizarea prevederilor pct. 1 și prezentarea documentației de proiect aprobate, Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, în termen de 45 de zile, va identifica proprietarii bunurilor imobile indicate la art. 3. Concomitent cu aceasta, Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile” va asigura, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale, în conformitate cu documentația de proiect aprobată, notarea interdicției de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere în Registrul bunurilor imobile, exceptând transmiterea respectivelor bunuri în proprietatea sau în folosința statului.”

6. În vederea conformării normei legislației în domeniul evaluării, precum și structurării factorilor care influențează procesul evaluării într-un mod mai clar, logic și corelat cu obiectul exproprierii, precum și din experiența proiectelor deja realizate se propune completarea și modificarea pct. 10 din anexa la proiectul Legii, după cum urmează:

„10. Cuantumul despăgubirii compensate proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și/sau titularilor de drepturi, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor imobile se stabilește în baza rapoartelor de evaluare privind estimarea despăgubirilor întocmite de către evaluatori, titulari ai certificatelor de calificare, eliberate în modul stabilit de legislație și de standardele de evaluare, precum și reieșind din condițiile prezentei legi, inclusiv din următoarele elemente de comparație și alte aspecte ale bunurilor imobile și drepturilor asupra lor supuse exproprierii:

- a) suprafața bunurilor imobile supuse exproprierii permanente și temporare;*
- b) categoria de destinație și modul de folosință a terenurilor expropriate;*
- c) calitatea terenurilor agricole (gradul de bonitate);*
- d) drepturile înregistrate asupra bunului imobil supus exproprierii;*
- e) perioada de expropriere a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale, prevăzute la art. 2 lit. b), asupra bunurilor imobile;*
- f) modalitatea de expropriere: exproprierea permanentă a bunului imobil sau exproprierea temporară a dreptului de folosință asupra bunului imobil,*
- g) valorile estimate ale plantațiilor perene și culturilor afectate/distruse sau supuse distrugerii în cadrul lucrărilor de construcție;*
- h) valorile estimate ale construcțiilor și clădirilor cu caracter definitiv, instalațiilor, amenajărilor și/sau facilităților afectate de expropriere, care reprezintă partea componentă a bunului imobil supus exproprierii,*
- i) restrângerea activităților datorate procesului de expropriere.*

7. La pct. 17 din anexa la proiectul Legii. Cunoaștem că experiența aplicării prevederilor acestei norme în cadrul proiectului LEA 400kV Vulcănești-Chișinău este mai puțin reușită, și a provocat mai multe neînțelegeri în cadrul realizării între UCIPE, Î.S. IPOT și IP CBI. Respectiv, se propune excluderea acestei, reieșind din faptul că pentru realizarea procedurii de expropriere drepturile urmează a fi înregistrate în Registrul bunurilor imobile, atât pentru proprietate privată, cât și pentru proprietate publică. Iar reieșind din prevederile art. 9 alin. (1¹) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, expropriatorul (în cazul proiectului examinat – statul RM) asigură efectuarea complexului de lucrări cadastrale și de organizare a teritoriului, inclusiv și delimitarea proprietății publice. Totodată, cunoaștem că prin proiect PIEF (2019-2026) și prin program de stat implementat de AGCC pentru anii 2026-2028 se va realiza/finaliza delimitarea proprietății publice pe întreg teritoriul RM. Astfel, situații de neînregistrare a bunurilor imobile urmează a fi înlăturate prin metoda clasică, adică executarea lucrării cadastrale sau de delimitare (în mod masiv sau selectiv) și ca urmare înregistrarea primară a dreptului de proprietate.

8. Spre referire la pct. 23 din anexa la proiectul Legii Vă comunicăm că reieșind din experiența aplicării acestei norme în cadrul realizării proiectului LEA 400kV Vulcănești-Chișinău, Î.S. IPOT a constatat că norma este incompletă, mai ales pentru cazurile în care exproprierea afectează indirect bunul imobil în întregime, chiar dacă conform proiectului tehnic suprafața expropriată nu depășește 60%. Respectiv propunem modificarea normei în mod următor:

«23. Dacă pentru cauză de utilitate publică este necesară exproprierea unei părți din teren, fapt ce va duce la deprecierea considerabilă a bunului, precum și la imposibilitatea de a-l folosi în scopul în care era preconizat până la expropriere, se va expropria terenul în întregime sau cu o suprafață modificată față de proiectul tehnic, cu condiția lipsei obiecțiilor din partea proprietarului terenului respectiv și după coordonarea cu echipa de implementare a proiectului, decizia în acest sens fiind consemnată într-un proces-verbal».*

*Sub noțiunea de echipă de implementare a proiectului se are în vedere: UCIPE, Î.S. „MOLDELECTRICA”, Î.S. IPOT, antreprenorul responsabil de executarea lucrărilor de construcție a LEA.

9. În pct. 26 din anexa la proiectul Legii propunem substituirea sintagmei «plantațiilor pomicole/viticole» cu sintagma «*plantațiilor perene*» din motivul că pe terenuri agricole sunt plantate nu numai plantații viticole și pomicole, dar și plantații nucifere, energetice, plantații de arbuști, precum și sunt utilizate pentru pepiniere.

Administrator interimar

Cristina Stoianov

Digitally signed by Stoianov Cristina
Date: 2026.05.20 16:50:03 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Executor: Manager TI, Radov Alexandr,
email: aradov@ipot.md
telefon mobil: +373 69161705

SINTEZA

la proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV.

Participantul la avizare, consultare publică repetată, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizare (Scr. nr. 12-1635 din 14.05.2026)	1.	Cu referire la proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, transmis spre avizare prealabilă, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Scr. nr. 12-2731 din 19.05.2026)	1.	Ca urmare a examinării proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, remis spre avizare prealabilă, în limitele competențelor funcționale, comunicăm următoarea propunere de îmbunătățire a calității textului acestuia. La art.10 din proiect, autorul prevede aplicarea unei proceduri speciale de expropriere aplicabilă construcției liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, care va permite accelerarea proceselor administrative. În acest sens, considerăm necesar detaliearea explicită a acestei proceduri speciale atât în proiect cât și în nota de fundamentare, ori, potrivit anexei la prezentul proiect se reflectă doar procedura de derogare de la actele normative prin care va fi impusă exproprierea.	Se acceptă. Art. 10 din proiectul legii menționează expres „ procedură specială de expropriere”. Totodată, procedura specială propusă va permite accelerarea proceselor administrative aferente exproprierii și implementării proiectului, prin instituirea unor termene reduse, aplicarea unor mecanisme derogatorii și precum și stabilirea procesului de lucrări de exploatare a masei lemnoase/ defrișerile necesare realizării proiectului.

			Subsecvent, Nota de fundamentare a fost completată cu detalizarea proceduri speciale ce se propune a fi stabilită prin adoptarea legii.
Ministerul Finanțelor (-)	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Ministerul Mediului (Scr. nr. 13-05/1637 din 19.05.2026)	1.	În contextul examinării în procedură de avizare prealabilă a proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, Ministerul Mediului Vă comunică asupra următoarelor. Urmare analizei de specialitate, proiectul nu poate fi susținut, ca urmare a neîndeplinirii condiției imperative de obținere a acordului de mediu. Acest act administrativ, emis de Agenția de Mediu, este obligatoriu și reprezintă permisiunea pentru realizarea activităților planificate prevăzute în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, stabilind condițiile și măsurile de protecție ce trebuie respectate în cadrul aprobării de dezvoltare a activității planificate pe un anumit amplasament. Specificăm că, o neconcordanță critică apare la Articolul 11 al proiectului de lege, unde se stipulează că lucrările de construcție se vor desfășura fiind respectate măsurile și cerințele expuse în acordul de mediu. Această prevedere creează o gravă confuzie juridică și o anticipare nejustificată, deoarece proiectul se află abia în procedură de avizare prealabilă, iar acordul de mediu – care este un act administrativ preliminar, obligatoriu și eliminatoriu conform Legii nr. 86/2014 – nu a fost emis de către Agenția de Mediu. <u>Introducerea unei norme legislative care presupune existența unui act juridic inexistent la momentul adoptării încalcă în mod direct principiul acțiunii preventive și al precauției.</u> Activitatea planificată privind construcția liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice cade sub incidența Legii nr. 86/2014 privind	

		evaluarea impactului asupra mediului. Aceasta se încadrează în prevederile Anexei nr. 1 la Legea menționată (Lista activităților planificate supuse în mod obligatoriu evaluării impactului asupra mediului), la punctul 21: „Construirea liniilor electrice suspendate cu o tensiune de minimum 220 kV și o lungime de cel puțin 15 km”. <u>Astfel, parcurgerea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, face parte integrantă din procedura de emitere a aprobărilor de dezvoltare a proiectelor publice și private, înainte de începerea lucrărilor de proiectare, construcție și punerea în funcțiune a obiectivului.</u> Evaluarea impactului asupra mediului se realizează cu respectarea principiului acțiunii preventive, principiului precauției, principiului participativ, al transparenței și al accesibilității, potrivit art. 3 din Legea nr. 86/2014. În scopul evaluării impactului negativ semnificativ al acestei activități planificate asupra mediului și întreprinderii măsurilor de precauție la etapa timpurie de planificare, parcurgerea etapelor procedurii de evaluare a impactului asupra mediului poate include și alte cerințele specifice de protecție a mediului (EIM în context transfrontalier) prevăzute în legislația națională, a Uniunii Europene, precum și cea internațională la care Republica Moldova este Parte (Convenția Espoo).	
	2.	Mai mult, specificăm că în conformitate cu prevederile art. 73 alin. (1) din Codul subsolului nr. 3/2009, și art. 71 alin (1) din Codul subsolului nr. 246/2024 (în vigoare din 29.05.2026) proiectarea și construirea localităților, a complexelor industriale, a bunurilor imobile, amplasarea altor obiecte fără avizul autorității competente în domeniul folosirii și protecției subsolului privind existența sau lipsa substanțelor minerale utile pe teritoriul preconizat pentru construcții se interzic. Totodată, potrivit art. 73 alin. (2) din Codul subsolului nr. 3/2009, construirea pe suprafețele cu zăcămintele de substanțe minerale utile, precum și amplasarea în locurile aflării lor a construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile se permit în cazuri excepționale (construcția conductelor magistrale	

		și a liniilor electrice de înaltă tensiune, căilor ferate și drumurilor auto de importanță națională, a obiectivelor industriale mari, extinderea construirii localităților în lipsa suprafețelor necesare), prin coordonare cu Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, cu condiția asigurării posibilității extragerii substanțelor minerale utile sau argumentării utilității economice a construirii. Suplimentar, conform art. 71 alin (2) din Codul subsolului nr. 246/2024 (în vigoare din 29.05.2026), construirea pe suprafețele cu zăcămintele de substanțe minerale utile, precum și amplasarea în locurile aflării lor a construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile se permit în cazuri excepționale (construcția conductelor magistrale și a rețelelor electrice de transport, a căilor ferate și a drumurilor auto de importanță națională, a obiectivelor industriale mari, extinderea construirii localităților în lipsa suprafețelor necesare), prin hotărâre a Guvernului, cu trecerea la pierderi de la evidența de stat și de la evidența titularului autorizației de folosință a subsolului a rezervelor de substanțe minerale utile amplasate în limitele construcției proiectate. În ordinea celor expuse, Ministerul Mediului notează că, înainte de promovarea actelor și măsurilor ce vizează proiectarea și realizarea unor asemenea obiective, traseul unor astfel de construcții urmează a fi coordonat cu Autoritatea competentă în domeniul folosirii și protecției subsolului, în conformitate cu prevederile art. 73 din Codul subsolului nr. 3/2009, cât și art. 71 Codul subsolului nr. 246/2024. Prin urmare, Ministerul Mediului subliniază că respectarea imperativă a condițiilor invocate mai sus – respectiv parcurgerea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și coordonarea traseului rețelelor electrice cu autoritatea competentă în domeniul subsolului – constituie o etapă preliminară și obligatorie, fără de care proiectul de lege nu poate fi susținut.	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (-)	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Ministerul Culturii (-)	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.

Consiliul Concurenței (-)	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică <i>(Scr. nr. 06-01/3236 din 19.05.2026)</i>	1.	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a examinat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni–Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, remis spre avizare prealabilă prin demersul Ministerului Energiei nr. 05-1122 din 4 mai 2026. Urmare a examinării proiectului și a notei de fundamentare, Agenția susține, în principiu, promovarea proiectului, având în vedere importanța strategică a acestuia pentru consolidarea securității energetice a Republicii Moldova, dezvoltarea infrastructurii electroenergetice naționale, diversificarea rutelor de import și export al energiei electrice, precum și consolidarea interconectării sistemului electroenergetic național cu sistemul electroenergetic continental european ENTSO-E. Totodată, proiectul contribuie la creșterea rezilienței sistemului electroenergetic și la integrarea progresivă a Republicii Moldova în piața energetică europeană. Totodată, prin prisma competențelor ANRE în domeniul reglementării sectorului electroenergetic, al aprobării tarifelor reglementate și al monitorizării activității operatorului sistemului de transport, Agenția consideră oportună formularea următoarelor observații și propuneri de precizare. 1. Cu privire la regimul costurilor aferente procedurii de expropriere Proiectul prevede că plata despăgubirilor pentru expropriere, precum și finanțarea lucrărilor cadastrale și altor măsuri aferente procedurii de expropriere, se vor efectua din mijloace alocate de la bugetul de stat, prin intermediul Instituției Publice „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii”. În acest context, Agenția consideră oportună clarificarea expresă a regimului de finanțare a cheltuielilor aferente exproprierii, lucrărilor cadastrale și altor măsuri administrative conexe, în vederea delimitării acestora de costurile aferente	Se acceptă. A se menționa că, textul legii prevede expres că lucrările cadastrale și alte măsuri administrative conexe urmează a fi acoperite din contul mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat entităților responsabile <i>(ex. art. 13 - „[...] Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va asigura efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile, din contul mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat.[...]”, art. 14 - „[...]Finanțarea lucrărilor va fi realizată prin intermediul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, din mijloacele alocate de la bugetul de stat.[...]”)</i> Totodată, Nota informativă la compartimentul 4.2. a fost completată cu informații suplimentare aferent celor menționate.

	activității reglementate a operatorului sistemului de transport, care se examinează în conformitate cu metodologia tarifară aprobată de ANRE și prevederile legislației sectoriale. O asemenea precizare ar contribui la asigurarea unei aplicări uniforme și previzibile a cadrului normativ în materie de reglementării tarify.	
2.	Cu privire la executarea lucrărilor concomitent cu procedura de expropriere Art. 11 din proiect prevede că lucrările de construcție a LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș și de modernizare a stației electrice Strășeni 330 kV vor proceda și/sau se vor desfășura concomitent cu procedura de expropriere. Având în vedere că Legea nr. 488/1999 definește exproprierea ca transfer realizat după o dreaptă și prealabilă despăgubire, această prevedere trebuie formulată cu maximă prudență. Se propune reformularea art. 11 astfel încât să rezulte clar că începerea lucrărilor pe terenurile afectate poate avea loc numai cu respectarea garanțiilor minime privind notificarea proprietarilor/titularilor de drepturi, stabilirea despăgubirilor, consemnarea sau plata acestora, după caz, precum și cu respectarea condițiilor din acordul de mediu. Formulare propusă: „Lucrările de construcție a LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș și de modernizare a stației electrice Strășeni 330 kV se pot desfășura etapizat și, după caz, concomitent cu etapele procedurii speciale de expropriere, cu condiția respectării garanțiilor privind informarea titularilor de drepturi, stabilirea și plata/consemnarea despăgubirilor, precum și a măsurilor, condițiilor și cerințelor de protecție a mediului prevăzute în acordul de mediu.”	Se acceptă parțial. Art. 11 va avea următoarea redacție: <i>„ Art. 11. – Lucrările de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, vor preceda etapizat și, după caz, concomitent cu etapele procedurii speciale de expropriere, cu condiția respectării garanțiilor privind informarea titularilor de drepturi privind stabilirea și plata/consemnarea despăgubirilor, precum și a măsurilor, condițiilor și cerințelor de protecție a mediului prevăzute în acordul de mediu.”</i>
3.	Cu privire la calitatea Î.S. „Moldelectrica” și drepturile transmise cu titlu gratuit Art. 17 prevede că Î.S. „Moldelectrica” devine titular, cu titlu gratuit, al drepturilor necesare pentru construcția, exploatarea și întreținerea obiectivelor. Agenția consideră necesară corelarea acestei prevederi cu art. 140 alin. (3) din Legea nr. 164/2025, care prevede că terenul trecut în proprietatea publică urmează a fi dat în folosință, cu titlu gratuit, operatorului de sistem pentru efectuarea lucrărilor necesare de construcție sau exploatare a rețelelor electrice.	Se acceptă parțial. În vederea corelării terminologiei utilizate cu prevederile art. 140 alin. (3) din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, precum și pentru clarificarea naturii

		Pentru evitarea interpretărilor neuniforme, se propune substituirea sintagmei „este titular cu titlu gratuit” cu o formulare mai exactă juridic: „Î.S. «Moldelectrica», în calitate de operator al sistemului de transport, beneficiază, cu titlu gratuit, de drepturile de folosință, servitute și alte drepturi reale strict necesare pentru proiectarea, autorizarea, construcția, exploatarea, întreținerea și modernizarea obiectivelor prevăzute la art. 2, în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.” ANRE susține promovarea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, cu luarea în considerare a observațiilor și propunerilor expuse mai sus, în special în partea ce ține de delimitarea clară a costurilor suportate din bugetul de stat față de costurile eligibile în tarifele reglementate, formularea proporțională a derogărilor de la Legea nr. 164/2025 și asigurarea garanțiilor legale aferente procedurii de expropriere.	drepturilor transmise ÎS „Moldelectrica”, textul va fi ajustat corespunzător, fără modificarea substanței reglementării propuse, după cum urmează: <i>„Art. 17. – Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, în calitate de operator al sistemului de transport, beneficiază, cu titlu gratuit, în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, de drepturile de folosință și de alte drepturi, după cum urmează:[...]”.</i> Totodată, se consideră că proiectul reglementează deja în mod suficient conținutul și întinderea drepturilor respective prin dispozițiile lit. a) și b) din art. 17, care stabilesc expres drepturile de folosință și alte drepturi necesare pentru realizarea, exploatarea și întreținerea obiectivelor citate.
Agencia Proprietăți Publice <i>(Nr. 05-04-3525 din 13.05.2026)</i>	1.	Urmare demersului Ministerului Energiei nr. 05-1122 din 4 mai 2026, Agenția Proprietății Publice a examinat proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, autor – Ministerul Energiei și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele. Potrivit art. 13, 16, 17 din proiectul de lege, precum și pct. 1,2,8,11 din anexa la proiect, sunt puse în sarcina Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea	Se acceptă.

		Teritoriului” unele atribuții aferente exproprierii bunurilor imobile proprietate publică și/sau privată, utilizate în lucrările de construcție a LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, circumstanțe ce urmează a fi verificate în coraport cu atribuțiile entităților respective. În contextul dat și ținând cont că proiectul a fost expediat spre consultare inclusiv Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, solicităm să se țină cont de poziția acesteia la definitivarea proiectului.	
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru <i>(Scr. nr. 36/01-06/656 din 13.05.2026)</i>	1.	Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a examinat proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele. Propunem modificarea articolului 13 al proiectului. Textul „la cererea titularului de drept, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va asigura efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile” urmează a fi substituit cu textul „la cererea executantului lucrărilor cadastrale, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va asigura, prin intermediul Instituției Publice Cadastrul Bunurilor Imobile, efectuarea înregistrării/modificării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile”. Această modificare derivă din practica de punere în aplicare a Legii nr. 120/2022 și Legii nr. 88/2025. Precizăm că, Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, execută lucrările cadastrale, iar ulterior, această întreprindere de stat, depune cererea de înregistrare a drepturilor statului asupra terenurilor expropriate. Mai mult decât atât, este necesară modificarea datelor din registrul bunurilor imobile privind suprafața terenului rămas în proprietatea persoanei private de la care a fost expropriată o parte din teren, aceasta din urmă nefiind obligată să suporte cheltuielile pentru înregistrarea acestor modificări.	Se acceptă. Proiectul legii ajustat.
Agenția Servicii Publice <i>(Scr. nr. 01/4395 din 13.05.2026)</i>	1.	Agenția Servicii Publice a examinat solicitarea referitoare la avizarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice	Se acceptă.

		Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiect.	
ÎS „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” <i>(Nr. 01-6-07/532 din 19.05.2026)</i>	1.	Urmare examinării proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș și de modernizare a stației electrice Strășeni 330 kV, în limitele competențelor întreprinderii, Vă comunicăm următoarele propuneri de îmbunătățire a proiectului Legii: 1. În textul proiectului de lege, la art. 5 și la pct. 2 din anexă, se prevede că exproprierea se realizează în baza documentației de proiect aprobate de către Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”. Este necesară concretizarea etapei finale de realizare a proiectului tehnic: aprobarea de către Î.S. „Moldelectrica” ori expertizarea proiectului tehnic. Din experiența realizării proiectului LEA 400kV Vulcănești-Chișinău, identificarea proprietarilor și altor titulari de drepturi afectați în cadrul lucrărilor de construcție, precum și a parametrilor bunurilor expropriate (suprafața terenului, nr. copaci / nr. butași supuși defrișării, alte particularități), se realizează în baza documentației de proiect final (expertizat) pentru a evita multiple corectări în date cadastrale și cele de evaluare colectate în teren din cauza modificării proiectului tehnic. Reieșind din cele expuse, la art. 5 propunem substituirea sintagmei „de către Întreprinderea de Stat «Moldelectrica»” cu sintagma „conform prevederilor legislației în vigoare”.	Se acceptă. Proiectul legii ajustat.
	2.	Reieșind din experiența realizării proiectului LEA 400kV Vulcănești-Chișinău propunem completarea prevederilor art. 14 reieșind din necesitatea stabilirii responsabilității privind finanțarea lucrărilor premergătoare proiectului. Astfel propunem o nouă redacție a art. 14: „Art. 14. – Guvernul, prin intermediul Agenției Geodezie Cartografie și Cadastru, va asigura executarea lucrărilor premergătoare proiectului de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului, corectare a erorilor comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor, de delimitare a terenurilor proprietate publică inițiate anterior prin programe de stat, în scopul identificării proprietarilor bunurilor imobile și titularilor de drepturi, precum și notarea interdicțiilor de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere,	Se acceptă. Proiectul legii ajustat.

		înregistrării dreptului de proprietate și/sau a altor drepturi prevăzute la art. 3. Finanțarea lucrărilor va fi realizată prin intermediul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, din mijloacele alocate de la bugetul de stat.”	
	3.	Prevederile art. 20 și art. 21 nu pot fi realizate de autoritățile administrațiilor publice locale, instituțiile de stat și de notarii care participă în procesul de înstrăinare a bunurilor, precum și de instituțiile care eliberează avizele, acordurile, permisele sau autorizațiile, în condițiile lipsei de transparență a datelor despre bunurile imobile care se supun exproprierii permanente sau temporare. Respectiv considerăm că restricțiile urmează să intre în vigoare din momentul notării interdicției de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere în Registrul bunurilor imobile. În acest sens propunem reformularea art. 20 și art. 21.	Nu se acceptă. Din perspectiva protecției interesului public și a asigurării eficienței procedurii de expropriere, formularea actuală oferă garanții juridice mai solide. Deși propunerea urmărește asigurarea transparenței informației și protecția terților de bună-credință prin corelarea aplicării restricțiilor cu momentul notării interdicției în Registrul bunurilor imobile, aceasta generează riscuri semnificative în aplicare. Astfel, până la efectuarea înscrierii respective în registru, există posibilitatea realizării unor operațiuni juridice privind bunurile imobile vizate, inclusiv înstrăinarea, grevarea sau schimbarea categoriei de destinație a terenurilor, precum și emiterea unor acte permissive aferente acestora. O asemenea situație poate conduce la apariția unor litigii suplimentare, tergiversarea procedurilor de expropriere și afectarea realizării

			obiectivelor de interes public pentru care se instituie exproprierea.
	4.	Cu privire la pct. 1 din anexa la proiectul Legii informăm că lucrările descrise în această normă au caracter pregătitor și pot fi realizate în baza documentației tehnice de proiect prealabile. Totodată, având în vedere specificul lucrărilor de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului, conținutul normei urmează a fi completat, după caz, prin includerea serviciilor cadastrale de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor. În acest sens, propunem următoarea formulare: „1. După declararea utilității publice a lucrărilor menționate la art. 2 și prezentarea documentației tehnice de proiect coordonate de Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” către Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, care în termen de 60 de zile va executa lucrări de sistematizare definitivă a proiectelor de organizare a teritoriului, precum și lucrări de corectarea erorilor identificate, comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor, în localitățile afectate de construcția LEA 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș și de modernizare a stației electrice Strășeni 330 kV.”	Se acceptă. Proiectul legii ajustat.
	5.	Cu privire la pct. 2 din anexa la proiectul Legii. Pentru evitarea repetării față de pct. 1, în formularea propusă mai sus, se recomandă reformularea pct. 2 în scopul clarificării succesiunii acțiunilor și delimitării etapelor: „2. După realizarea prevederilor pct. 1 și prezentarea documentației de proiect aprobate, Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, în termen de 45 de zile, va identifica proprietarii bunurilor imobile indicate la art. 3. Concomitent cu aceasta, Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile” va asigura, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale, în conformitate cu documentația de proiect aprobată, notarea interdicției de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere în Registrul bunurilor imobile, exceptând transmiter ea respectivelor bunuri în proprietatea sau în folosința statului.”	Se acceptă. Proiectul legii ajustat.

	6. În vederea conformării normei legislației în domeniul evaluării, precum și structurării factorilor care influențează procesul evaluării într-un mod mai clar, logic și corelat cu obiectul exproprierii, precum și din experiența proiectelor deja realizate se propune completarea și modificarea pct. 10 din anexa la proiectul Legii, după cum urmează: „10. Quantumul despăgubirii compensate proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) și/sau titularilor de drepturi, prevăzute la art. 3 lit. b), asupra bunurilor imobile se stabilește în baza rapoartelor de evaluare privind estimarea despăgubirilor întocmite de către evaluatori, titulari ai certificatelor de calificare, eliberate în modul stabilit de legislație și de standardele de evaluare, precum și reieșind din condițiile prezentei legi, inclusiv din următoarele elemente de comparație și alte aspecte ale bunurilor imobile și drepturilor asupra lor supuse exproprierii: a) suprafața bunurilor imobile supuse exproprierii permanente și temporare; b) categoria de destinație și modul de folosință a terenurilor expropriate; c) calitatea terenurilor agricole (gradul de bonitate); d) drepturile înregistrate asupra bunului imobil supus exproprierii; e) perioada de expropriere a dreptului de folosință sau a altor drepturi reale, prevăzute la art. 2 lit. b), asupra bunurilor imobile; f) modalitatea de expropriere: exproprierea permanentă a bunului imobil sau exproprierea temporară a dreptului de folosință asupra bunului imobil; g) valorile estimate ale plantațiilor perene și culturilor afectate/distruse sau supuse distrugerii în cadrul lucrărilor de construcție; h) valorile estimate ale construcțiilor și clădirilor cu caracter definitiv, instalațiilor, amenajărilor și/sau facilităților afectate de expropriere, care reprezintă partea componentă a bunului imobil supus exproprierii; i) restrângerea activităților datorate procesului de expropriere.”	Nu se acceptă. Având în vedere că pct. 10 din anexa proiectului legii are menționat expres „în condițiile prezentei legi și cu respectarea criteriilor prevăzute de legislație”, ar fi conform normelor legislației în domeniul evaluării.
	7. La pct. 17 din anexa la proiectul Legii. Cunoaștem că experiența aplicării prevederilor acestei norme în cadrul proiectului LEA 400kV Vulcănești-Chișinău este mai puțin reușită, și a provocat mai multe neînțelegeri în cadrul realizării între UCIPE, Î.S. IPOT și IP CBI. Respectiv, se propune excluderea acestei, reieșind din faptul că pentru realizarea procedurii de expropriere drepturile urmează a fi înregistrate în Registrul bunurilor imobile, atât pentru proprietate privată, cât și	Se acceptă.

		pentru proprietate publică. Dar reieșind din prevederile art. 9 alin. (1) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, expropriatorul (în cazul proiectului examinat – statul RM) asigură efectuarea complexului de lucrări cadastrale și de organizare a teritoriului, inclusiv și delimitarea proprietății publice. Totodată, cunoaștem că prin proiect PIEF (2019-2026) și prin program de stat implementat de AGCC pentru anii 2026-2028 se va realiza/finaliza delimitarea proprietății publice pe întreg teritoriul RM. Astfel, situații de neînregistrare a bunurilor imobile urmează a fi înlăturate prin metoda clasică, adică executarea lucrării cadastrale sau de delimitare (în mod masiv sau selectiv) și ca urmare înregistrarea primară a dreptului de proprietate.	
	8.	Spre referire la pct. 23 din anexa la proiectul Legii Vă comunicăm că reieșind din experiența aplicării acestei norme în cadrul realizării proiectului LEA 400kV Vulcănești-Chișinău, Î.S. IPOT a constatat că norma este incompletă, mai ales pentru cazurile în care exproprierea afectează indirect bunul imobil în întregime, chiar dacă conform proiectului tehnic suprafața expropriată nu depășește 60%. Respectiv propunem modificarea normei în mod următor: „23. Dacă pentru cauză de utilitate publică este necesară exproprierea unei părți din teren, fapt ce va duce la deprecierea considerabilă a bunului, precum și la imposibilitatea de a-l folosi în scopul în care era preconizat până la expropriere, se va expropria terenul în întregime sau cu o suprafață modificată față de proiectul tehnic, cu condiția lipsei obiecțiilor din partea proprietarului terenului respectiv și după coordonarea cu echipa de implementare a proiectului*, decizia în acest sens fiind consemnată într-un proces-verbal. *Sub noțiunea de echipă de implementare a proiectului se are în vedere: UCIPE, ÎS „MOLDELECTRICA”, Î.S. IPOT, antreprenorul responsabil de executarea lucrărilor de construcție a LEA.”	Se acceptă parțial. Pct.23 va avea următoarea redacție: <i>„În cazul în care, pentru cauză de utilitate publică este necesară exproprierea unei părți din teren, fapt ce va duce la deprecierea considerabilă a bunului, precum și la imposibilitatea de a-l folosi în scopul în care era preconizat până la expropriere, poate fi dispusă exproprierea terenul în întregime sau cu o suprafață modificată față de proiectul tehnic, în lipsa obiecțiilor proprietarului terenului respectiv și/sau la solicitarea acestuia, în baza unor argumente justificate și după coordonarea cu implementatorul proiectului și părțile implicate în procesul de expropriere, în condițiile legii. Decizia în acest sens se consemnează într-un proces-verbal.”</i>

	9.	În pct. 26 din anexa la proiectul Legii propunem substituirea sintagmei «plantațiilor pomicole/viticole» cu sintagma «plantațiilor perene» din motivul că pe terenuri agricole sunt plantate nu numai plantații viticole și pomicole, dar și plantații nucifere, energetice, plantații de arbuști, precum și sunt utilizate pentru pepiniere.	Se acceptă. Proiectul legii ajustat.
IP „Cadastrul Bunurilor Imobile” (Scr. nr. 00 din 00.05.2026)	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.
IP „Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii” (Scr. nr. 03/1 din 20.05.2026)	1.	Urmare examinării demersului Ministerului Energiei nr. 05 – 1122 din 04 mai 2026 privind prezentarea avizului pe marginea proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a LEA 400 kV Strășeni – Gutinași, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energeticii (UCIPE) comunică următoarele. La art. 1, textul noțiunilor „Plan de acțiuni social și de mediu”, „Plan de achiziție și compensare a terenurilor”, textul art. 19 din proiectul de lege urmează a fi ajustat în funcție de regulile și condițiile finanțatorului (care urmează a fi identificat), în ipoteza identificării acestuia. Pe tot parcursul textului legii, propunem includerea sintagmei „sau succesorul său în drepturi și obligații” după textul „Î.S. Moldelectrica” și după textul „Î.S. Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”.	Se acceptă. Proiectul legii ajustat.
Congresul Autorităților Locale din Moldova (Scr. nr. 157 din 12.05.2026)	1.	Opinie la versiunea prealabilă a proiectul de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV Congresul Autorităților Locale din Moldova a examinat adresarea Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr. 05-1122 din 04.05.2026, privind expunerea asupra versiunii prealabile a proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV, și comunică următoarele. 1. În pct. 13 din Anexa la proiectul de lege (După aducerea la cunoștința publică a actului de expropriere prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, afișare la sediul autorităților administrației publice locale în a căror rază se află	Se acceptă. Proiectul legii ajustat.

		bunul imobil și prin publicare pe paginile web oficiale ale acestora, expropriatorul, în termen de 90 de zile, va înainta propunerea de expropriere): cuvântul „rază” necesită a se substitui cu cuvintele „teritoriu administrat” (terminologia Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală).	
	2.	În pct. 15 din Anexa la proiectul de lege (După propunerea de expropriere, proprietarii și titularii dreptului de folosință sau de alte drepturi reale asupra obiectelor supuse exproprierii, menționate la art. 3, au obligația să ia măsurile de conservare a acestora. Din momentul primirii propunerii de expropriere, expropriatul, în decurs de 45 de zile, este în drept să-și dea sau nu consimțământul pentru o compensare imediată și echitabilă, și anume: a) în cazul în care proprietarii și titularii de alte drepturi reale asupra bunurilor imobile expropriate sunt de acord cu cuantumul despăgubirii din propunerea de expropriere, aceștia vor depune cererea cu privire la plata despăgubirii pentru bunurile imobile expropriate, însoțită de copiile certificate ale actelor confirmative ale dreptului de proprietate/ale altor drepturi reale asupra bunului imobil (terenului) și copia actului de identitate a expropriatului și după caz, a reprezentantului legal al expropriatului): atragem atenția la redacția „bunului imobil (terenului)”, care nu cuprinde ipoteza exproprierii plantațiilor multianuale (vii, livezi), pe care legislația le apreciază, de asemenea ca fiind bunuri imobile. Se propune ajustarea corespunzătoare a redacției criticate.	Se acceptă parțial. Proiectul legii este elaborat în temeiul legii în temeiul Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999. În acest sens, conform art. 2 din Legea citată <i>„bunurile imobile, la care se raportează: terenurile, subsolul, bazinele de apă, pădurile, clădirile, construcțiile și alte obiecte legate de pământ, a căror permutare este imposibilă sau le aduce prejudicii iremediabile, astfel încât nu mai pot fi folosite la destinație;”</i> În acest sens, redacția „bunului imobil (terenului)” va fi utilizată fără cuvântul în paratnexe „(terenului)”.
	3.	3. În pct. 15 din Nota de fundamentare (Evaluarea terenurilor afectate de lucrările de construcție se va efectua conform prevederilor Legii nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului. Compensarea pierderilor cauzate de exproprierea terenurilor necesare pentru realizarea LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș și a stației electrice Strășeni 330 kV se va efectua la prețul de piață, dar nu mai mic decât prețul normativ, stabilit în urma evaluărilor corespunzătoare și a negocierilor individuale cu proprietarii de terenuri):	Se acceptă. Proiectul legii ajustat.

		3.1. Textul „1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului” necesită a se substitui cu textul cu următorul cuprins: „989/2002 cu privire la activitatea de evaluare”, pe motiv că evaluarea valorilor de piață a bunurilor expropriate se efectuează conform Legii nr. 989/2002 (totodată, Legea nr. 1308/1997, cu mici excepții, a fost abrogată). 3.2. Cuvântul „normativ” necesită a se substitui cu cuvintele „de referință” (temei: art. 17¹ și art. 17² din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, cu modificările și completările ulterioare).	
ÎS „Moldelectrica” (-)	1.	Nu a fost prezentat.	Se ia act.

Nr. 05-1468 din 4 iunie 2026

Cancelaria de Stat
e-mail: cancelaria@gov.md

CERERE

privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiect de Lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni-Gutinaș, modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Energiei.
3.	Justificarea depunerii cererii	În temeiul art. 5 alin. (1) lit. e), alin. (3) și art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 488/1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică, cu modificările ulterioare. Având în vedere, rezultatele ședinței de lucru din 21 august 2025 a Comisiei de cercetare prealabile instituite prin Hotărârea de Guvern nr. 497/2025, care a fost desfășurată în conformitate cu Regulamentul privind modul de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice a obiectului exproprierii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 660/2006. În rezultatul ședinței citate cu votul unanim al membrilor participanți la ședință s-a stabilit existența elementelor justificative pentru declararea de utilitate publică de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Strășeni - Gutinaș și modernizarea stației electrice Strășeni 330 kV.
4.	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)	PNA, Cluster nr.4, Capitolul 15, acțiunea nr. 21.
5.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare/expertizare este necesară	1. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; 2. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; 3. Ministerul Finanțelor; 4. Ministerul Mediului (inclusiv Agenția de Mediu și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale); 5. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (inclusiv Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare); 6. Ministerul Culturii; 7. Agenția Proprietății Publice; 8. Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru (inclusiv Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile);

		9. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; 10. Consiliul Concurenței; 11. Congresul Autorităților Locale din Moldova.
6.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare.
7.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Gheorghe Vîrlan, Consultant principal, Direcția energie electrică, e-mail: gheorghe.virlan@energie.gov.md , Tel.: 069 070 191.
8.	Anexe	- Proiectul Legii(RO); - Nota de fundamentare; - Tabel de sinteză a propunerilor și obiecțiilor (consultare prealabilă); - Arhiva tip WinRAR „Anexa-4_Avize_consultarea_prealabilă” - Arhiva tip WinRAR „Anexa-5_Materiale_relevante”;

**Secretar general
al ministerului**

/semnat electronic/

Andrei GRÎȚCO

Ex: Gheorghe VÎRLAN, e-mail: gheorghe.virlan@energie.gov.md